

Ośrodek Pomocy Społecznej
44-200 Rybnik, ul. Żużłowa 25
tel. (032) 42-211-11, fax. (032) 42-601-21
e-mail: sekretariat@opsrybnik.pol.pl

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZA 2017 ROK

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku – jest budżetową jednostką organizacyjną Miasta Rybnika, powołaną uchwałą Miejskiej Rady Narodowej w Rybniku Nr 56/XII/90 z dnia 28 lutego 1990r w sprawie utworzenia jednostki budżetowej stopnia podstawowego o nazwie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku podporządkowanej Prezydentowi Miasta, do realizacji zadań pomocy społecznej. Podstawę działalności Ośrodka stanowi statut nadany uchwałą Rady Miasta Rybnika Nr 536/XXXVI/2017 z dnia 18 maja 2017r., a także ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (*tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 ze zm.*).

Środki finansowe na realizację zadań pomocy społecznej pochodzą ze środków samorządowych budżetu Miasta, z dotacji celowych z budżetu państwa oraz z innych prawem dopuszczalnych źródeł, a zadania dzieli się odpowiednio na zadania własne i zadania zlecone.

Obszary działań pomocy społecznej w mieście wpisują się w zakres zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej:

I. Zadania gminne i powiatowe przewidziane w ustawie o pomocy społecznej:

- przyznawanie i wypłacanie świadczeń drogą decyzji administracyjnych,
- praca socjalna,
- specjalistyczne poradnictwo,
- pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo - wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno - wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się,
- zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, w szczególności przez organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, dla dzieci i młodzieży, w tym placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym, a także tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie,
- pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo - wychowawczych i w rodzinach zastępczych, również na terenie innego powiatu,
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym całodobowe placówki opiekuńczo - wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno - wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze,
- kwalifikowanie i kierowanie osób do placówek pomocy społecznej, zawieraniem porozumień z innymi gminami, powiatami w sprawie zasad zwrotu kosztów za pobyt w domach pomocy społecznej,
- tworzenie mieszkań chronionych,
- prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym (bezrobotnych, bezdomnych, usamodzielnianych wychowanków placówek i rodzin zastępczych oraz osób niepełnosprawnych i z zaburzeniami psychicznymi) oraz rozwijanie niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- pobudzanie społecznej aktywności, ukierunkowanej na zaspakajanie własnych potrzeb – od pomocy ku samopomocy,
- pomoc osobom mającym trudności w integracji ze środowiskiem, które otrzymały status uchodźcy,

- specjalistyczne szkolenia dla kadry pracującej z osobami z grup szczególnego ryzyka,
- analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- opracowanie i realizację programów zgodnych z celami strategii integracji i polityki społecznej, jak również wdrażanie działań i przygotowywanie projektów umożliwiających wykorzystanie środków finansowych. Funduszy Strukturalnych na zasadach współpracy i partnerstwa różnych podmiotów działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w mieście.

II. Zadania powiatowe realizowane z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych przy wykorzystaniu środków PFRON , a w tym dofinansowanie do:

- likwidacji barier funkcjonalnych (architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się),
- zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny oraz przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- kosztów działania dwóch Warsztatów Terapii Zajęciowej.

III. Zadania realizowane z ustawy o świadczeniach rodzinnych i pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz o wsparciu kobiet w ciąży „Za życiem” dotyczą:

- przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych,
- przyznawania i wypłacania świadczeń osobom uprawnionym do alimentów,
- prowadzenia spraw związanych z egzekucją należności od dłużników alimentacyjnych,
- prowadzenie postępowań w zakresie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, a także wydawanie w tych sprawach decyzji administracyjnych i wypłata świadczenia.

IV. Zadania realizowane z ustawy o dodatkach mieszkaniowych i prawo energetyczne dotyczą:

- przyznawania i wypłacania dodatków mieszkaniowych drogą decyzji administracyjnych.
- przyznawania i wypłacania dodatku energetycznego w drodze decyzji administracyjnej.

V. Zadania realizowane z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej dotyczą :

- kierowania dzieci do pieczy zastępczej,
- prowadzenia spraw dotyczących świadczeń na rzecz rodzin zastępczych (w tym w porozumieniu z innymi powiatami),
- prowadzenia spraw odpłatności za pobyt w pieczy zastępczej,
- organizowania wsparcia i wypłata świadczeń osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą i inne placówki wskazane w ustawie o pomocy społecznej.
- zadań powiatu w zakresie pieczy zastępczej niezastrzeżonych dla innych podmiotów – w szczególności w związku z art. 182 ust 1 i 2,
- organizowania pracy z rodziną.

VI. Zadania realizowane z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci dotyczą:

- przyznawania i wypłacania świadczenia wychowawczego drogą decyzji administracyjnych.

VII. Zadania realizowane z ustawy o Karcie Dużej Rodziny dotyczą:

- przyznawania Karty Dużej Rodziny członkom rodzin wielodzietnych.

VIII. Zadania realizowane ustawy o Karcie Polaka dotyczą :

- wypłaty świadczenia pieniężnego osobie posiadającej Kartę Polaka, przeznaczonego na częściowe pokrycie kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania w Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie decyzji przyznającej to świadczenie przez wojewodę.

I. Zadania własne i zlecone gminie :

- 1. Pomoc finansowa** udzielona – 3 591 osobom/rodzinom na ogólną kwotę 3.983.675,59 zł w formie zasiłków:
  - 1/ celowych dla 1677 osób/rodzin na kwotę – 1.400.828,02 zł ¹ w tym zasiłki celowe specjalne otrzymało 490 osób/rodzin na łączną kwotę – 288,965,00 zł oraz z tytułu zdarzenia losowego otrzymała 5 osób na kwotę – 15.300,00 zł,
  - 2/ stałych dla 488 osób na kwotę – 2.214.055,40 zł z dotacji budżetu państwa,
  - 3/ okresowych dla 324 osób/rodzin na kwotę – 368.792,17 zł także z dotacji budżetu państwa.
- 2. Pomoc osobom bezdomnym:**

Ze schronienia skorzystało 228 osób, (mężczyźni, kobiety oraz matki z dziećmi). Decyzje przyznające miejsce w schronisku wydane na podstawie umów zawartych z Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta w Przegędzy, Chrześcijańskim Stowarzyszeniem Dobroczynnym – Oddział Terenowy w Rybniku - Niewiadom, Stowarzyszeniem Przyjaciół Człowieka „Tęcza” w Raciborzu oraz Schroniskiem im. Jana Pawła II w Rybniku.
- 3. Wynagrodzenia za sprawowanie opieki nad osoba całkowicie ubezwłasnowolnioną** wypłacono 6 opiekunom na łączną kwotę – 22.278,52 zł (w tym 1,5% to koszty obsługi).
- 4. W ramach Karty Polaka** wypłacono świadczenie pieniężne 3 osobom (2 rodziny) na kwotę – 16 200,00 zł.
- 5. Dożywianiem** objęto 3.684 osoby w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na łączną kwotę 1.500.000 zł, z czego:

środki budżetu miasta to kwota - 600.000 zł
dotacja z budżetu państwa to kwota - 900.000 zł

- 1/ obiady w szkołach – 882 dzieci tj. 107.098 posiłków na kwotę – 467.300 zł,
  - 2/ obiady w przedszkolach – 448 dzieci tj. 38.868 posiłków na kwotę – 129.210 zł,
  - 3/ zasiłki na dożywianie – 1.182 rodziny tj. 2.578 świadczeń na kwotę – 903.490 zł.
- 6. Usługi opiekuńcze** w miejscu zamieszkania (zadanie zlecone do realizacji przez stowarzyszenie krajowe Polski Czerwony Krzyż (w ramach umowy) na ogólną kwotę: **816.675,10 zł**, a w tym:
    - 1/ usługami podstawowymi objęto 130 osób, wypracowano – 22.083,5 godz. na kwotę – 370.389,14 zł,
    - 2/ usługami pielęgnacyjnymi objęto 37 osób, wypracowano - 3.434 godziny na kwotę – 68.680,00 zł,
    - 3/ usługami specjalistycznymi (rehabilitacja) objęto 38 osób, wypracowano – 3.195,5 godzin na kwotę – 78.942,50 zł,
    - 4/ usługami specjalistycznymi (rehabilitacja) objęto 35 osób, wypracowano – 3.194,5 godzin na kwotę – 104.563,70 zł.
  - 7. Zlecono wykonanie 8 pogrzebów** dla osób samotnych na kwotę 16.919,00 zł.
  - 8. Do OPS wpłynęło 280 wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny. Wydano 1.398 Kart.**
  - 9. Dodatki mieszkaniowe** – wypłacono 19 329 dodatków mieszkaniowych na ogólną kwotę – 4.743.284,00 zł, które wypłacane były do lokali w zasobach:
    - 1/ komunalnych - w liczbie 10.608 dodatków na kwotę - 2. 543.922,00 zł,
    - 2/ spółdzielczych - w liczbie 6.991 dodatków na kwotę - 1. 731.534,00 zł,
    - 3/ wspólnot mieszkaniowych - w liczbie 1.005 dodatków na kwotę - 224.713,00zł,
    - 4/ prywatnych - w liczbie 229 dodatków na kwotę - 55.028,00 zł,
oraz innym - w liczbie 496 dodatków na kwotę - 188.087,00 zł.

¹ Dane za okres styczeń – grudzień 2017 r.

Wyplacono dla 6.380 osób / rodzin dodatków energetycznych na kwotę ogólną 92.538,34 zł.
w tym:

- 1/ dla gospodarstw prowadzonych przez osobę samotną w liczbie 2.097 na kwotę 23.582,94 zł,
- 2/ dla gospodarstw 2-4 osób w liczbie 3.622 na kwotę 56.566,76 zł,
- 3/ dla gospodarstw składających się z co najmniej 5 osób w liczbie 661 na kwotę 12.388,64 zł.

Od stycznia 2017r zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Rybnika wypłacano **dopłaty do opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi**. Wyplacono 335 dopłat na kwotę 25.200 zł (wypłaty dokonano za I półrocze 2017r).

10. Składki na ubezpieczenia zdrowotne:

Składki zdrowotne opłacano dla 433 osób pobierających zasiłki stałe oraz dla 14 osób bezdomnych, które objęte były indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności na łączną kwotę – 188.767,60 zł z dotacji budżetu państwa.

Wydano 102 decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych osobom nieposiadającym ubezpieczenia zdrowotnego (na podstawie art.54 ustawy z dnia 27.08.2004r o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych), w tym wydano : 13 decyzji odmownych, 11 decyzji umarzających postępowanie, 8 decyzji wygaszających oraz 1 sprostowanie decyzji.

11. Pomoc instytucjonalna dla mieszkańców Rybnika:

- 1/ do domów pomocy społecznej skierowano 35 nowych osób. Umieszczono poza Rybnikiem na podstawie decyzji kierujących do domów pomocy społecznej mieszczących się na terenie innych gmin – 26 osób, mieszkańców miasta Rybnika,
- wydano 35 decyzji dot. odpłatności za pobyt w tych domach oraz 78 decyzji zmieniających w związku ze zmianą kosztów utrzymania mieszkańca w dps i ze zmianą dochodów osób przebywających w domach pomocy społecznej, ponadto w ramach zawartych umów 29 rodzin ponosi część kosztów pobytu swoich krewnych w tych placówkach. Natomiast koszty gminy zamknęły się w kwocie 3.508.133,48 zł i zostały poniesione za pobyt w domach pomocy społecznej poza miastem Rybnikiem.
- 2/ wydano : - 52 decyzje kierujące do MDPS w Rybniku,
- 30 decyzji o umieszczeniu w MDPS w Rybniku
- 60 decyzji dot. odpłatności za pobyt w MDPS oraz 26 decyzji zmieniających).
W ramach 57 umów rodziny dopłacają do swoich krewnych przebywających w MDPS.

W roku 2017 **51 osób** skorzystało na podstawie decyzji kierujących i o odpłatności z usług **Środowiskowego Domu Samopomocy „OLIGOS”** w Rybniku, ul. Karłowicza 48, który realizuje program wspierająco - terapeutyczny dla osób z upośledzeniem umysłowym. Placówka posiada 50 miejsc.

Z usług **Środowiskowego Domu Samopomocy „COGITO NOSTER”** skorzystało **52 osoby**. Jest placówką posiadającą 40 miejsc - zapewniającą pomoc i wsparcie osobom z zaburzeniami psychicznymi i chorym psychicznie.

W utworzonym w grudniu 2015 r. **Dziennym Domu „Senior-Wigor”** w roku 2017 przebywało 26 osób. Placówka posiada 30 miejsc i zapewnia usługi dla seniorów w wieku 60+.

12. Odwołania od decyzji administracyjnych:

- 1/ w sprawach o skierowanie do domu pomocy społecznej zgłoszono 6 odwołań do SKO w tym:
- 2 decyzje zostały utrzymane w mocy,

- 1 decyzja uchylona i przekazana do ponownego rozpatrzenia,
- 1 decyzja uchylona w całości i umorzone postępowanie,
- 1 decyzja uchybienie terminu do wniesienia odwołania,
- 1 decyzja stwierdzająca niedopuszczalność wniesienia odwołania;

2/ w sprawach świadczeń z pomocy społecznej i świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – ogółem złożono 12 odwołań od decyzji do SKO w Katowicach, a w tym:

- 4 decyzje zostały utrzymane w mocy,
- 3 decyzje uchylono i przekazano do ponownego rozpatrzenia,
- w przypadku 2 odwołań SKO stwierdziło uchybienie terminu do wniesienia odwołania,
- 1 odwołanie SKO pozostawiło bez rozpatrzenia,
- w 1 – przypadku SKO stwierdziło niedopuszczalność odwołania,
- 1 decyzja została uchylona i SKO przyznało pomoc w innej kwocie.

3/ w sprawach dodatków mieszkaniowych – ogółem złożono 5 odwołań do SKO w Katowicach, a w tym: 5 decyzji utrzymano w mocy.

13. Pomoc środowiskowa realizuje zadania, skierowane do osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, poprzez pracowników socjalnych, 5 Punktów Terenowych rozmieszczonych w dzielnicach Miasta Rybnika, pracowników socjalnych Zespołu ds. Bezdomności, asystentów rodziny Zespołu Asysty Rodzinnej i pracownika Zespołu Grupowej Metody Pracy Socjalnej.

W roku 2017 wsparciem objęto ogółem - **3317 rodzin (7263 osoby w tych rodzinach)**. Na przestrzeni roku przyjęto **7312 wniosków o pomoc**. W porównaniu z rokiem ubiegłym nastąpił nieznaczny spadek liczby środowisk objętych wsparciem o 87 (tj. ok. 2,5% mniej); sytuacja taka ma miejsce kolejny rok rzędu. Prawdopodobnie jest to skutek funkcjonującego Programu Rodzina 500+, jak również notowanego spadku bezrobocia oraz ogólnego spadku liczby mieszkańców miasta.

Ze wsparcia materialnego skorzystały **2298 rodzin (5257 osób w rodzinach)**, tj. o 66 rodzin mniej, niż w 2016 roku (spadek o ok. 2,8%). Ze wsparcia wyłącznie w formie pracy socjalnej skorzystało **1019 rodzin z liczbą 1982 osób w rodzinach** (nieznaczny spadek o 22 rodziny w porównaniu z rokiem ubiegłym).

Tabela przedstawia rodziny objęte pomocą na podstawie decyzji administracyjnych oraz objęte pracą socjalną /liczby w kolumnach nie sumują się, w rodzinie może równocześnie wystąpić kilka problemów/

Przyczyny trudnej sytuacji życiowej rodzin	Liczba rodzin objętych pomocą		
	na podst. decyzji administracyjnej	w postaci pracy socjalnej	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	1488	152	3697
Sieroctwo	-	1	3
Bezdomność	290	148	473
Potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności	265	28	1368
Bezrobocie	1089	187	3099
Niepelnosprawność	1038	67	2719
Długotrwała lub ciężka choroba	967	323	2369
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa	851	131	2922
Przemoc w rodzinie	32	12	128
Alkoholizm	361	78	727
Narkomania	31	5	53
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu ZK	51	3	99
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo wychowawcze	2	-	4
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	-	-	-
Zdarzenie losowe	4	-	9
Sytuacja kryzysowa	22	-	42
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	13	2	34

Ogółem: liczba rodzin – 3317; liczba osób w rodzinach – 7263

Liczba osób i rodzin korzystających wyłącznie ze wsparcia w formie pracy socjalnej stanowi ok. 1/3 liczby korzystających z pomocy klientów Ośrodka. Wskaźnik ten jest zjawiskiem korzystnym, świadczącym o stale zwiększającej się ofercie wsparcia pozamaterialnego oferowanego przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku i współpracujące z nim jednostki.

Pracę socjalną w oparciu o kontrakt socjalny prowadzono w 331 rodzinach, w tym w 109 rodzinach z dziećmi. Kontrakt socjalny nadal jest narzędziem nie w pełni wykorzystywanym w pracy socjalnej, w roku 2017 zawarty został zaledwie w co 10-tej rodzinie.

W 2017 roku z systemu pomocy społecznej, m.in. w wyniku prowadzonej pracy socjalnej odeszło 529 środowisk, w których było 1001 osób, a w tym 145 rodzin z dziećmi.

W porównaniu z rokiem 2016 spadła liczba rodzin korzystających z pomocy z uwagi na czynnik ubóstwa, bezrobocia i bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, wzrosła natomiast liczba rodzin korzystających z tytułu bezdomności, potrzeby ochrony macierzyństwa, alkoholizmu, niepełnosprawności i długotrwałej lub ciężkiej choroby.

Główne przyczyny odejścia z systemu pomocy społecznej obrazuje poniższe zestawienie

L.p.	Przyczyny odejścia	Liczba rodzin – ogółem		w tym liczba rodzin z dziećmi		
		l. rodzin	l. osób w rodzinach	l. rodzin	l. osób w rodzinach	l. dzieci do 18 r. ż.
1.	Przewycięzanie trudnej sytuacji w rodzinie	124	308	62	225	110
	w tym w wyniku prowadzonej pracy socjalnej	87	198	39	140	68
2.	Podjęcie aktywności zawodowej	130	269	53	171	95
	w tym w wyniku prowadzonej pracy socjalnej	93	179	29	99	63
3.	Uzyskanie świadczeń emerytalno-rentowych	38	47	2	4	1
	w tym w wyniku prowadzonej pracy socjalnej	25	31	-	-	-
4.	Umieszczenie/pobyt w DPS lub ZOL	39	46	-	-	-
	w tym w wyniku prowadzonej pracy socjalnej	30	35	-	-	-
5.	Zmiana miejsca zamieszkania	46	96	16	60	35
6.	Zgony	86	108	1	2	1
7.	Rezygnacja lub odmowa współpracy	41	92	16	52	23
8.	Inne przyczyny	16	28	5	18	10
	Ogółem *	529	1001	145	627	316

* liczby z poz. 1-8 nie muszą się sumować

Obszary pracy socjalnej

1. Bezrobotni - w ramach współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Rybniku Ośrodek Pomocy Społecznej poza działaniami w kierunku aktywizacji zawodowej klientów (motywowanie, monitorowanie kontaktów z PUP, współdziałanie z doradcą zawodowym, kontrakty socjalne) wskazuje osoby do wykonywania prac społecznie użytecznych. Skierowania otrzymało 162 osoby, pracę w ramach PSU podjęły 84 osoby.

Osoby wskazane przez OPS do wykonywania prac społecznie użytecznych

2017	Wskazania do PUP	Skierowanie do wykonania PSU	Odmowa wykonania PSU	Rezygnacje zakładu pracy
Styczeń	572	10-	-	-
Luty	581	30	2	-
Marzec	590	41	16	1
Kwiecień	560	26	15	-
Maj	499	14	7	1
Czerwiec	485	7	11	2
Lipiec	439	21	5	1
Sierpień	441	7	2	-
Wrzesień	428	4	7	-
Październik	427	1	5	-
Listopad	408	1	3	-
Grudzień	382	-	-	-
Ogółem	-	162	73	5

W porównaniu z rokiem 2016 spadła liczba osób kierowanych do PSU, wzrosła natomiast liczba osób, które odmówiły wykonywania tych prac, tracąc tym samym status osoby bezrobotnej w PUP.

2. Rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi - działania podejmowane przez pracowników socjalnych i asystentów rodziny skierowane do rodzin przeżywających problemy opiekuńczo - wychowawcze wynikają zarówno z realizacji ustawy o pomocy społecznej, jak i ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ich celem jest wsparcie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, pomoc w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i eliminowanie zaniedbań.

Od roku 2015, w którym został powołany Zespół Asysty Rodzinnej, w pracy z rodziną wykorzystywane jest wsparcie asystentów rodziny. W sytuacjach zagrożenia dobra małoletnich podejmowane są działania w porozumieniu z sądem rodzinnym, policją, kuratorami, pedagogami szkolnymi, służbą zdrowia, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii, placówkami wsparcia dziennego.

W sytuacjach bezpośredniego zagrożenia życia bądź zdrowia dzieci są one zabezpieczane poza środowiskiem rodzinnym.

Do zadań pracowników socjalnych, poza pracą prowadzoną bezpośrednio w środowisku rodzinnym, należy m.in.:

- opiniowanie sytuacji rodziny ubiegającej się o wsparcie asystenta rodziny
- opiniowanie, sprawozdawanie, informowanie o sytuacji rodzin na potrzeby Sądu, Prokuratury, innych jednostek z obszaru pomocy społecznej – łącznie w 544 rodzinach,
- uczestniczenie w pracy Zespołu Interdyscyplinarnego - odbyły się 142 spotkania z udziałem pracowników socjalnych,
- uczestniczenie w zespołach ds. oceny wychowanków pozostających w pieczy zastępczej (osobiście bądź poprzez informacje pisemne – dla 213 rodzin)
- sporządzanie opinii o kandydatach na rodziny zastępcze – w 21 rodzinach,
- sporządzanie informacji o rodzinie ubiegającej się o pomoc fundacji i organizacji pozarządowych – dla 13 rodzin,
- kierowanie do grup wsparcia – ogółem skierowano 141 osób,

- uczestniczenie w akcjach wspierających rodzinę – wypoczynek letni dzieci, paczki,
- weryfikacja zasadności przyznania i właściwego sposobu wydatkowania środków z Programu 500+ w 16 rodzinach.

Zespół Asysty Rodzinnej zatrudnił 6 asystentów rodziny, (łącznie na 5 etatach) oraz dodatkowo w okresie od lipca do grudnia 2017r. - 4 asystentów w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2017”. Zadania asystentów to m.in. wspieranie rodzin z problemami opiekuńczymi w rozwiązywaniu tych problemów, w oparciu o opracowany wspólnie z rodziną plan pracy, przy wykorzystaniu zasobów własnych rodziny i jej otoczenia oraz instytucji wspierających rodzinę.

Ogółem wsparciem asystentów zostało objętych **126 rodzin**, w których wychowywało się 238 dzieci, 27 dzieci przebywało w pieczy zastępczej.

Rodziny z dziećmi objęte wsparciem pomocy społecznej

Lp.	Rodziny z dziećmi objęte wsparciem pomocy społecznej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci do 18 r.ż.
1.	Rodziny z dziećmi – ogółem	949	3576	1860
2.	Rodziny z dziećmi przeżywające problemy opiekuńczo-wychowawcze	259	1058	638
	w tym:			
	wsparcie asystenta rodziny*	128	497	279
	zgłoszone przez sąd do wsparcia	46	173	96
	zgłoszone przez pr. socjalnego do wsparcia	82	319	188
	uczestniczące w grupach wsparcia	13	42	25
	dzieci umieszczone w świetlicach	30	123	64
	Objęte kontraktem socjalnym	131	505	289
	Liczba wywiadów z art. 11 ustawy o wspieraniu rodziny	30	114	59

*niezależnie od źródła wsparcia

Rodziny z dziećmi i ich sytuacja - objęte wsparciem asystenta rodziny

Lp.	Sytuacja rodzin z dziećmi	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba dzieci
1.	Nadzór kuratorski ds. rodzin i nieletnich	54	191	128
2.	Nadzór kuratorski ds. karnych	6	28	16
3.	Dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych	12	37	31
	w tym:			
	spokrewnionych	4	12	11
	innych	9	26	21
4.	Dzieci umieszczone w placówkach całodobowych	5	14	15
	w tym:			
	na terenie Miasta Rybnika	3	7	9
	poza miastem	2	7	6
5.	Rodziny zastępcze spokrewnione	3	9	8
6.	Dzieci w świetlicach środowiskowych	11	46	27
	w tym z rodzin zastępczych	0	0	0
7.	Dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych	7	4	3

Pkt. 3 i 4 – do liczby osób w rodzinach nie wliczono dzieci pozostających w pieczy zastępczej

Potrzeby rodzin biologicznych starających się o odzyskanie pełnej opieki nad dziećmi pozostającymi w pieczy zastępczej na rok 2018r.

Lp.	Potrzeby	Liczba rodzin	L. osób w rodzinach	L. dzieci pozostających w pieczy
1.	Poradnictwo specjalistyczne	34	73	62
2.	Wsparcie asystenta rodziny	31	80	45
3.	Wsparcie asystenta osoby niepełnosprawnej	1	4	-
4.	Terapia i Mediacje	18	53	31
5.	Grupy wsparcia	19	44	37

Potrzeby rodzin z dziećmi wynikające z trudności opiekuńczo-wychowawczych, zagrożonych umieszczeniem dziecka poza rodziną na rok 2018r.

Lp.	Potrzeby	Liczba rodzin	L. osób w rodzinach	L. dzieci pozostających w pieczy
1.	Poradnictwo specjalistyczne	42	156	11
2.	Wsparcie asystenta rodziny	71	272	20
3.	Wsparcie asystenta osoby niepełnosprawnej	-	-	-
4.	Terapia i Mediacje	18	77	4
5.	Usługi :	8	19	3
	w tym opiekuńcze	4	7	-
	w tym specjalistyczne	4	12	3
6.	Placówki wsparcia dziennego	16	66	3
7.	Grupy wsparcia	23	98	3

Należy podkreślić, że w roku 2017 doszło nowe zadanie, jakie realizowali asystenci rodziny - wynikające z ustawy z dnia 04 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „**Za życiem**”. Zgodnie z zapisem art. 9 w/w ustawy pracownicy Zespołu koordynowali działania w zakresie kompleksowego wsparcia rodzin z dziećmi, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Tym rodzajem pomocy w minionym roku objęto **15** rodzin, dla których każdorazowo został opracowany indywidualny katalog wsparcia. W pracy z tymi rodzinami asystenci części pomagali poprzez towarzyszenie podczas wizyt i szpitalach i przychodniach, umawianie specjalistycznych wizyt i konsultacji, organizowanie dostępu do sprzętu medycznego rehabilitacyjnego – zgodnie z możliwościami, jakie w tym zakresie przewiduje w/w ustawa.

We współpracy z Działem Świadczeń Rodzinnych asystenci kontaktowali się z każdą rodziną, która w minionym roku skorzystała z jednorazowego świadczenia pieniężnego „**Za życiem**”. W związku z tym przeprowadzono **8** spotkań, podczas których przekazano informacje i dane kontaktowe pomocne w uzyskaniu wsparcia zgodnie z kompetencjami Zespołu Asysty Rodzinnej w tym zakresie (w efekcie **4** rodziny podjęły systematyczną współpracę z asystentem).

3. Osoby starsze i niepełnosprawne – wsparcie jakie udzielane jest osobom i rodzinom, które ze względu na wiek lub stan zdrowia nie są w stanie samodzielnie zabezpieczyć potrzeb socjalno – bytowych ukierunkowane jest na działania umożliwiające funkcjonowanie w środowisku, przy wsparciu najbliższej rodziny, usług opiekuńczych, rehabilitacji, środowiskowych domów samopomocy, organizacji pozarządowych, a w przypadku niemożności pozostania w środowisku (miejscu zamieszkania) – umieszczenie w domu pomocy lub zakładzie opiekuńczo – leczniczym.

Tab. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia środowiskowego.

Wsparcie środowiskowe dla rodzin (placówki)		Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób korzystających ze wsparcia	Praca socjalna		
					ogółem	wyłącznie	na wnioszek sądu
1.	Cogito Noster	53	104	54	54	11	-
2.	Oligos	51	144	49	51	17	-
3.	WTZ I ul. Kościuszki	6	12	5	6	3	-
4.	WTZ II ul. Barbary	1	2	1	1	1	-
5.	Senior - Wigor	24	26	24	18	17	-

Tab. Sytuacja osób starszych.

Sytuacja osób starszych		liczba rodzin	I. osób starszych		Praca socjalna		Kontrakt socjalny	L. aktywnych zawodowo	L. aktywnych społ.	Niepełnosprawność	L. korzystających z usług opiekuńczych	L. korzystających z usług medycznych	L. przewlekle chorych	kombatanci	L. oczekuj. na miejsce w dps	L. umieszczonych w dps
			K	M	ogółem	wyłącznie										
1.	Pozostające w rodzinie	179	159	53	190	54	-	7	22	111	22	34	123	2	6	7
2.	Osoby samotne	323	204	119	331	67	44	4	50	188	85	68	223	4	40	20
3.	Diady	48	49	47	51	26	2	-	9	42	19	20	57	1	1	-
Ogółem		550	412	219	572	147	46	11	81	341	126	122	403	7	47	274

W grudniu 2015 roku na terenie dzielnicy Popielów został uruchomiony Dzienny Dom Pobytu - „Senior – Wigor” gdzie aktualnie przebywa 11 osób w wieku powyżej 60 lat. W 2017 roku z oferty Dziennego Domu skorzystało 26 osób.

Pracownicy socjalni ponadto monitorowali sytuację osób używających w warunkach domowych sprzętu zasilanego energią elektryczną, a także osób starszych i samotnych, których funkcjonowanie w środowisku mogło być zagrożone w okresie zimowym. Na bieżąco monitorowana jest sytuacja osób już korzystających z usług opiekuńczych oraz kompletowana dokumentacja w celu objęcia usługami nowych klientów.

Na potrzeby Działu Świadczeń Rodzinnych przeprowadzono 180 wywiadów weryfikujących okoliczności przyznania specjalnego zasiłku opiekuńczego i zasiłku dla opiekuna. Przeprowadzono 180 postępowań celu wydania decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej u osób tego prawa pozbawionych, większość tych wywiadów przeprowadzona była w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Rybniku, również dla osób spoza Rybnika.

Na terenie Miasta Rybnika w roku 2017 realizowany był projekt „Bezpiecznie we własnym domu” przez EBI Association z Jastrzębia Zdroju - skierowany do osób starszych i niepełnosprawnych. W ramach tego projektu 25 osób starszych bądź niepełnosprawnych z rejonu Rybnika korzystają z usług teleopieki. Ponadto 8 osób objętych zostało usługami teleopieki połączonymi z usługami opiekuńczymi w ramach projektu Stowarzyszenia „Pomocna Dłoń” z Bytomia. Osoby starsze i niepełnosprawne objęte są również działaniami Zespołu Grupowej Metody Pracy Socjalnej.

4. Osoby bezdomne – w roku 2017 wsparciem objęto **531 osób bezdomnych z 503 rodzin** (151 rodzin (156 osób) skorzystało wyłącznie z pracy socjalnej). Pracownicy socjalni Zespołu ds. Bezdomności przyjęli ogółem 1159 wniosków i protokołów.

Praca na rzecz bezdomnych prowadzona jest zarówno w terenie (pustostany, altany i inne miejsca przebywania bezdomnych), gdzie szczególnie w okresie zimowym wymagane jest duże zaangażowanie pracowników monitorujących sytuację osób tam przebywających, jak i w schroniskach. Pracownicy socjalni sporządzają również wywiady środowiskowe z bezdomnymi przebywającymi na terenie Rybnika (m.in. w Schroniskach : im. Jana Pawła II, „ Dom Nadziei” w Niewiadomiu, Św. Brata Alberta w Przegędzy, „Przytulisku dla Kobiet i Kobiet z Dziećmi” prowadzonym przez OIKiP,).

Na podstawie umów zawartych przez OPS skierowania do schronisk otrzymało:

- 1/ 97 mężczyzn do Schroniska Św. Brata Alberta w Przegędzy,
- 2/ 96 mężczyzn do Schroniska im. Jana Pawła II w Rybniku,
- 3/ 87 mężczyzn, 23 kobiety wraz z 4 dziećmi do schroniska „Dom Nadziei” ChSD w Niewiadomiu
- 4/ 7 kobiet z 2 dziećmi – do Schroniska Centrum Matki z Dzieckiem „Maja” w Raciborzu,
- 5/ ze schroniska „Przytulisko dla Kobiet i Kobiet z Dziećmi” Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii w Rybniku korzystały 117 osób (69 kobiet i 48 dzieci).

Pracownicy Zespołu obsługiwali 2 mieszkania chronione dla mężczyzn, w których przebywało 12 osób, oraz 2 mieszkania dla kobiet, w których przebywało 13 kobiet i 8 dzieci.

Osoby bezdomne otrzymały również pomoc w formie zasiłków celowych, okresowych, bonów żywnościowych oraz zasiłków stałych. Osoby bezdomne korzystały z pomocy w formie ubrania, środków czystości, pieczywa wydawanej przez Rybnicki Oddział PCK oraz z pomocy żywnościowej FEAD. Osoby bezdomne korzystały również z gorącego posiłku wydawanego przez Ochronkę Parafialną przy Parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Rybniku. Dzięki współpracy ze studiem fotograficznym „KA” 31 osób miało możliwość wyrobienia zdjęć do dowodu osobistego.

W 2017 r. wytypowano 146 osób do podjęcia prac społecznie – użytecznych. Prace społecznie - użyteczne wykonywało 26 osób.

Zjawisko jakie nasiliło się w 2017 r. to wzrost liczby środowisk uzależnionych od środków odurzających – 31 osób. W przeważającej liczbie klientami były osoby w młodym wieku, mężczyźni. Zaobserwowano również wzrost osób uzależnionych od alkoholu - zdiagnozowanych - 223 osoby oraz 31 osób uzależnionych od innych środków odurzających. Na terapię skierowano 191 osób, regularnie w terapii brało udział 40 osób.

Przyczyną bezdomności u większości rodzin było uzależnienie oraz nadużywanie alkoholu, rozpad więzi rodzinnych, konflikty w rodzinie, brak możliwości powrotu do rodziny oraz brak zatrudnienia i stałego źródła dochodu.

W 2017 r. 101 osób złożyło wniosek o przydział lokalu z zasobów gminy Rybnik, 13 rodzin otrzymało mieszkanie z zasobów z gminy Rybnik.

5. Wsparcie kierowane do ogółu klientów OPS - w ramach pracy socjalnej, której adresatami są klienci Ośrodka niezależnie od rodzaju problemu pracownicy Działu Pomocy Środowiskowej :

- uczestniczyli w 136 spotkaniach w ZGM, mających na celu umożliwienie klientom odpracowanie zadłużeń czynszowych,
- sporządzali wnioski o wgląd w sytuację osób i rodzin – do Sądu i Prokuratury (42 zgłoszenia), Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (35 zgłoszeń), Zespołu ds. Przemocy (36 zgłoszeń), Zespołu Psychiatrii Środowiskowej (18 zgłoszeń),

- sporządzali wywiady w celu wydania decyzji przyznającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej klientom pozbawionym tytułu do ubezpieczenia – dla 180 osób,
- zorganizowali Wieczerzę Wigilijną dla osób samotnych lub bezdomnych, w której udział wzięło 97 osób. Osoby te otrzymały również paczki żywnościowe.

Z **bezpłatnej pomocy żywnościowej FEAD** z programu POPŻ z żywności wydawanej poprzez PCK oraz Caritas w ramach Podprogramu 2017/2018 pracownicy socjalni wydali **1405 skierowań** dla **3487 osób**. Osoby zainteresowane mogły ponadto uczestniczyć w warsztatach (kulinarnych, ekonomicznych, racjonalnego żywienia) skierowanych do odbiorców pomocy żywnościowej.

Z **bezpłatnej pomocy żywnościowej FEAD** programu POPŻ z żywności wydawanej przez PCK na podstawie skierowań wydawanych przez pracowników socjalnych w ramach Podprogramu 2017/2018 skorzystało **4556 osób**, natomiast w ramach Podprogramu 2016/2017 wydano dotychczas skierowania dla **3166 osób**. Realizatorami programu na terenie Miasta są Polski Czerwony Krzyż oraz Caritas. Osoby zainteresowane mogły ponadto uczestniczyć w warsztatach (kulinarnych, ekonomicznych, racjonalnego żywienia).

Od kwietnia 2016 roku, w związku z wprowadzeniem rządowego Programu Rodzina 500 plus, pracownikom socjalnym doszło nowe zadanie związane z weryfikacją zasadności przyznania środków z Programu oraz z monitorowaniem właściwego wykorzystania przez rodziny przyznanych w ramach Programu środków. Ogółem **817 rodzin, w których jest 2614 dzieci** pobierających świadczenie 500 plus korzysta jednocześnie ze świadczeń pomocy społecznej.

6. Zespół Grupowej Metody Pracy Socjalnej

W ramach działań zespołu prowadzone są grupy wsparcia, warsztaty, panele, spotkania oraz kluby dla osób zainteresowanych, również nie będących klientami Ośrodka Pomocy Społecznej.

Dotychczas przygotowano i zrealizowano programy:

- 1/ „Funkcjonalna Rodzina” dla rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi:
- program podstawowy: 2 grupy, 22 spotkania, 11 uczestników,
- 2/ „Aktywny Senior” – 2 grupy, 8 spotkań dla 11 uczestników;
- 3/ Grupa wsparcia dla osób niepełnosprawnych – 2 grupy, 21 spotkań, 11 uczestników,
- 4/ „Asystent z Powerem” – 1 grupa, 2 spotkania dla 6 uczestników;
- 5/ Klub Aktywnego Seniora – 1 grupa, 16 spotkań, 12 uczestników;
- 6/ Grupa Study Circle – 1 grupa, 10 spotkań, 11 uczestników,
- 7/ Klub MOCARZ – 1 grupa, 17 spotkań, 9 uczestników;
- 8/ Klub Niepełnosprawni (nowoutworzona grupa od 5 września 2017r) – 1 grupa, 4 spotkania, 8 uczestników.

Ponadto w dniu 25 maja 2017 zorganizowano konferencję **„Na pomoc rodzinie 2017”** - cykliczne wydarzenie objęte honorowym patronatem Prezydenta Miasta Rybnika o zasięgu regionalnym, w którym uczestniczyło 70 osób. Konferencja odbyła się w Industrialnym Centrum Kultury w Rybniku - Niewiadomiu. Wydarzenie zostało zgłoszone do **Programu obchodów X Metropolitarnego Święta Rodziny 2017**.

W dniu 29 sierpnia 2017r. zorganizowano w „**Halo Rybnik!**” wernisaż dorobku artystycznego Pana Adama Ochojskiego. W imprezie uczestniczyło ponad 30 osób. W dniu 12 września 2017r. zorganizowano **wspólne warsztaty międzypokoleniowe** w Dziennym Domu Seniora „Senior Wigor”, które współorganizowali Seniorzy naszego Klubu wraz z uczestnikami grup wsparcia i wolontariuszami – w imprezie łącznie uczestniczyło ponad 40 osób z czterech pokoleń mieszkańców Rybnika.

W dniu 28 listopada 2017r. uczestnicy **Klubu Aktywnego Seniora** brali udział w andrzejkowej imprezie integracyjnej zorganizowanej wspólnie z Fundacją „Byłe do Wiosny” prowadzącej Dzienny Dom Seniora. W imprezie uczestniczyło łącznie około 30 osób.

W dniu 28 grudnia 2017r. zorganizowano „**Wspólne kolędowanie**”, tradycyjne coroczne spotkanie naszych uczestników grup wsparcia wraz ze swoimi rodzinami. W imprezie brało udział ponad 20 osób.

Od lutego pracownik Zespołu brał udział we wszystkich etapach przygotowania projektu innowacyjnego dot. opracowania nowej usługi skierowanej do opiekunów niesamodzielnych seniorów pn. „**Pakiet opieki wytchnieniowej**”.

Uwagi końcowe - w swojej strukturze Dział Pomocy Środowiskowej zawiera 5 Punktów Terenowych rozmieszczonych w dzielnicach Miasta, Zespół ds. Bezdomności, Zespół Asysty Rodzinnej, Zespół Grupowej Metody Pracy Socjalnej. Lokalizacja i wyposażenie Punktów i Zespołów w większości przypadków spełnia oczekiwania i potrzeby zarówno klientów, jak i zatrudnionych tam pracowników, z wyjątkiem Punktów Terenowych nr 3 i 4 oraz Zespołu ds. Bezdomności, które nie spełniają standardów dotyczących barier architektonicznych, ponadto lokalizacja PT 4 znajduje się poza obszarem jego działania, co utrudnia dostępność do usług Ośrodka klientom, jak i utrudnia pracownikom dotarcie do klientów.

14. Przemoc – podstawowym obszarem podejmowanych działań przez pracowników Zespołu ds. Przemocy jest świadczenie pracy socjalnej w ramach procedury „Niebieskie Karty”, wspieranie rodzin dotkniętych przemocą, koordynowanie działań grup roboczych powołanych w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego w Rybniku.

Do Zespołu wpłynęło 556 zgłoszeń w 438 rodzinach. Najwięcej procedur prowadzono w rodzinach z dzielnic: Boguszowice Osiedle (63), a następnie dzielnic: Maroko-Nowiny (53), Niedobczyce (36) Paruszowiec - Piaski (35).

Działania podejmowane w ramach Zespołu ds. Przemocy w 2017 roku		I półrocze	Cały rok
Liczba rodzin objętych pomocą w związku z podejrzeniem przemocy		250	439
Liczba zgłoszeń w związku z podejrzeniem przemocy		357	647
w tym:	w związkach formalnych i nieformalnych	149	283
	dorosłych wobec niepełnoletnich dzieci	74	115
	wobec innych osób (np. rodziców dorosłego rodzeństwa)	74	116

Psycholog Zespołu przeprowadził 199 sesji terapeutycznych dla 11 osób będących w stałej terapii oraz 25 konsultacji jednorazowych dla osób zgłoszonych przez pracowników socjalnych zespołu. W większości konsultacje psychologiczne dotyczyły członków rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” .

W rodzinach, w których nie prowadzono procedury „Niebieskie Karty”, pracownicy zespołu prowadzili pracę socjalną skupioną wsparciu i pomocy prawnej. Kolejnymi obszarami aktywności pracowników zespołu były rodziny, w których występowały niewłaściwe postawy wychowawcze lub niewłaściwa opieka nad osobami starszymi i chorymi.

Zasadniczą częścią działalności Zespołu ds. Przemocy jest od kilku lat realizacja procedury „Niebieskie Karty”, a przede wszystkim koordynowanie działań grup roboczych, organizowanie pracy Zespołu Interdyscyplinarnego w Rybniku i prowadzenie pracy socjalnej w rodzinach objętych procedurą i koordynowanie przebiegu procedury.

Działania prowadzone przez pracowników Zespołu ds. Przemocy w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego w Rybniku

Działania podejmowane w ramach ZI w 2017 roku	I półrocze 2017 roku	II półrocze 2017 roku	Cały 2017 rok
Ilość posiedzeń ZI	3	2	5
Ilość spotkań grup roboczych	18	18	36
Liczba osób uczestniczących w spotkaniach grup roboczych	245	192	437

Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty”

Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty”				I półrocze 2017 r.	II półrocze 2017r.	Cały 2017r.	
Ilość formularzy „Niebieska Karta”, które wpłynęły do ZI/Ilość rodzin				267/207	310/247	470/364	
w tym z:	Ilość formularzy „Niebieska Karta” <u>przeniesionych</u> z innego okresu statystycznego			z 2016 r.	z I poł. 2017	z 2016 r.	
				81	107	81	
	Ilość formularzy „Niebieska Karta” <u>sporządzonych w 2017 roku</u>				186	203	389
	w tym z:	Ilość formularzy „Niebieska Karta” <u>sporządzonych</u> przez instytucje działające na terenie Miasta Rybnika			184	194	378
			w tym z:	<i>Policji</i>	105	119	224
				<i>Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybniku</i>	45	47	92
				<i>Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii w Rybniku</i>	9	7	16
				<i>placówek oświatowych</i>	21	14	35
				<i>placówek służby zdrowia</i>	1	2	3
	<i>Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rybniku</i>	3	5	8			
Ilość formularzy „Niebieska Karta”, które wpłynęły do ZI z instytucji spoza Miasta Rybnika.				2	9	11	
Ilość spotkań grup roboczych w ramach „Niebieskiej Karty – C”				200	191	391	
Ilość spotkań grup roboczych w ramach „Niebieskiej Karty – D”				185	164	349	
Ilość procedur <u>zamkniętych</u>							
ogółem:	ilość procedur			160	208	368	
	liczba rodzin			132	167	297	
w tym:	z powodu <u>ustania przemocy</u>						
	ilość procedur			143	190	333	
	liczba rodzin			117	153	271	
	z <u>braku zasadności prowadzenia działań</u>						
	ilość procedur			17	18	35	
	liczba rodzin			15	14	31	
Ilość procedur <u>przeniesionych</u> na kolejny okres statystyczny							
w tym:	ilość procedur			107	102	102	
	liczba rodzin			85	85	85	
Ilość <u>wniosków do innych instytucji</u> ogółem				219	224	443	
w tym do:	prokuratury			40	38	78	
	sądu rejonowego			71	61	132	
	MKRPA			108	119	227	
	Zespół Psychiatrii Środowiskowej „Cogito Noster”			0	6	6	
<u>Czas trwania procedury</u> NK wyrażony w miesiącach:							
najdłuższy czas trwania procedury NK			17	11	17		
najkrótszy czas trwania procedury NK			2	2	2		
przeciętny czas trwania procedury NK			4	4	4		
<u>Liczba członków grup roboczych</u>							
największa liczba członków grupy roboczej			12	12	12		
najmniejsza liczba członków grupy roboczej			2	2	2		
przeciętna liczba członków grupy roboczej			4	4	4		

Działania pracowników Zespołu ds. Przemocy prowadzone w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego w Rybniku.

Działania podejmowane w ramach ZI w 2017 roku		I półrocze 2017r.	II półrocze 2017r.	Rok 2017	
Ilość posiedzeń ZI		3	2	5	
Ilość harmonogramowych spotkań grup roboczych		18	18	36	
Ilość utworzonych grup roboczych		245	192	437	
Liczba członków grup roboczych (wg składu GR w poszczególnych procedurach)		982	1326	1922	
Liczba osób uczestniczących w spotkaniach grup roboczych (wg list obecności)		416	386	802	
w tym:	funkcjonariusze policji	75	71	146	
	pracownicy socjalni Zespołu ds. Przemocy - koordynatorzy	36	36	72	
	pracownicy socjalni punktów terenowych OPS	69	63	132	
	asystenci rodziny	18	23	41	
	przedstawiciele szkół i przedszkoli	129	117	246	
	przedstawiciele PPP	12	5	17	
	przedstawiciele OIKiP	16	14	30	
	przedstawiciele ORPZ	5	9	14	
	przedstawiciele WTZ	2	3	5	
	przedstawiciele POW	4	2	6	
	przedstawiciele MKRPA	18	18	36	
	przedstawiciele służby zdrowia	1	0	1	
	inne podmioty	0	6	6	
	kuratorzy sądowi	31	19	50	
	w tym:	rodzinni	21	16	37
		w tym:	zawodowi	13	14
społeczni			8	2	10
karni		10	3	13	
w tym:		zawodowi	8	2	10
	społeczni	2	1	3	

Zasadniczymi celami działań Zespołu ds. Przemocy w 2018 roku będą:

- praca socjalna i psychologiczna z członkami rodzin doświadczających przemocy,
- realizacja zadań wynikających z procedury „Niebieskie Karty”,
- koordynowanie działań grup roboczych powołanych w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego w Rybniku,
- organizowanie pracy Zespołu Interdyscyplinarnego w Rybniku,
- uszczelnienie współpracy z podmiotami realizującymi procedurę „Niebieskie Karty” i przeszkolenie ich przedstawicieli w tym zakresie,
- przewidywany jest również udział w konkursach celem pozyskania środków działania z zakresu przeciwdziałania przemocy.

II. Zadania powiatowe – Piecza Zastępcza

Do podstawowych zadań Pieczy Zastępczej, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, należy kierowanie dzieci do pieczy zastępczej, prowadzenie spraw dotyczących świadczeń na rzecz rodzin zastępczych (w tym w porozumieniu z innymi powiatami), prowadzenia spraw odpłatności za pobyt w pieczy zastępczej, a także organizowanie wsparcia i wypłata świadczeń osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą i inne placówki wskazane w ustawie o pomocy społecznej.

Kierowanie dzieci do pieczy zastępczej

W 2017 roku w pieczy zastępczej przebywało 463* dzieci pochodzących z Rybnika:

1/ w rodzinnej pieczy zastępczej - **369**,

2/ w instytucjonalnej pieczy zastępczej – **142**

* 9 przebywało w instytucjonalnej a następnie w rodzinnej pieczy zastępczej, 5 dzieci przebywało najpierw w rodzinnej pieczy zastępczej a następnie w instytucjonalnej pieczy zastępczej; 1 dziecko przebywało w instytucjonalnej pieczy zastępczej, następnie w rodzinnej pieczy zastępczej, po czym powróciło do placówki; 14 dzieci zmieniło instytucjonalną pieczę zastępczą na terenie Rybnika (przeniesienia z placówki typu interwencyjnego do placówki typu socjalizacyjnego a w 1 przypadku do grupy małych matek); 4 dzieci przebywało w 2017 roku w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Rybnika i poza Rybnikiem;

– 15 dzieci zmieniło rodzinną pieczę zastępczą na terenie Rybnika – wobec powyższego wyżej podane wartości nie sumują się.

Na terenie miasta Rybnika w 2017 roku w pieczy zastępczej przebywało 540 dzieci, z czego:

1/ w rodzinnej pieczy zastępczej - **363** dzieci (w tym **45** dzieci pochodzących spoza terenu Rybnika) *,

2/ w instytucjonalnej pieczy zastępczej -**143** dzieci (w tym **32** dzieci pochodzących spoza terenu Rybnika) **.

* Wliczono 27 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych zawodowych zamieszkujących poza Miastem Rybnikiem, wobec których zadania związane z ich funkcjonowaniem przejęło Miasto Rybnik na podstawie porozumień zawartych z poszczególnymi starostami, w myśl art. 54 ust. 3c.

** 4 dzieci przebywało w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie miasta następnie przeniesione do instytucjonalnej pieczy poza Rybnikiem.

Na terenie miasta Rybnika w pieczy zastępczej umieszczonych zostało w 2017 roku **93** dzieci, z czego w:

1/ rodzinnej pieczy zastępczej - **52** dzieci (w tym **4** dzieci pochodzących spoza terenu Rybnika),

2/ instytucjonalnej pieczy zastępczej - **61** dzieci (w tym **15** dzieci pochodzących spoza terenu Rybnika).

Poza miastem Rybnikiem w pieczy zastępczej w 2017 roku przebywało 82 dzieci pochodzących z naszego miasta:

1/ rodzinna piecza zastępcza - **51***,

2/ instytucjonalna piecza zastępcza - **31**.

*Nie wliczono 27 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych zawodowych zamieszkujących poza Miastem Rybnikiem, wobec których zadania związane z ich funkcjonowaniem przejęło Miasto Rybnik na podstawie porozumień zawartych z poszczególnymi starostami, w myśl art. 54 ust. 3c.

Poza miastem Rybnikiem w pieczy zastępczej umieszczono w 2017 roku **8** dzieci pochodzących z naszego miasta:

1/ rodzinna piecza zastępcza - **2**,

2/ instytucjonalna piecza zastępcza - **6**.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku nie zrealizowano 1 postanowienia wobec 2 dzieci (w trakcie procedowania, dzieci były zabezpieczone w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym).

Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej wspierają rodzinę w przekazaniu dziecka do placówki opiekuńczo-wychowawczej i rodziny zastępczej, organizują transport dziecka i jego opiekunów do placówki lub Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej, gdzie następuje przekazanie dziecka rodzinie zastępczej bądź prowadzącym rodzinny dom dziecka.

Z powiatami, na terenie których w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywają rybnickie dzieci zawarte zostały porozumienia na pokrycie kosztów ich utrzymania. W związku z tym na pokrycie kosztów utrzymania małoletnich w placówkach Miasto Rybnik wydało - **1 483 734,50 zł**.

Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w 2017 roku (na terenie Rybnika oraz poza miastem)				
Piecznia Zastępcza		ogólna liczba dzieci	dzieci z Rybnika	dzieci spoza Rybnika
1. Rodzinna piecznia zastępcza		414	369	45
w tym:	Rodziny zastępcze spokrewnione	152	141	11
	Rodziny zastępcze niezawodowe	74	52	22
	Rodziny zastępcze zawodowe	38	37	1
	Pogotowia Rodzinne	39	37	2
	Rodzinne Domy Dziecka	60	51	9
	Rodziny zastępcze poza Rybnikiem	51	51*	--
2. Instytucjonalna piecznia zastępcza		174	142	32
w tym:	Dom Dziecka	69	41	28
	POW Przysań	40	37	3
	POW Mieszkanie nr 1	22	22	0
	POW Mieszkanie nr 2	12	11	1
	Placówki opiek-wych poza Rybnikiem	31	31	-
3. Wszystkie dzieci		540**	463**	77

*Nie wliczono 27 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych zawodowych zamieszkujących poza Miastem Rybnikiem, wobec których zadania związane z ich funkcjonowaniem przejęło Miasto Rybnik na podstawie porozumień zawartych z poszczególnymi starostami, w myśl art. 54 ust. 3c.

** ogólna liczba dzieci oraz liczba dzieci z Rybnika z wierszy 1. Rodzinna piecznia zastępcza i 2. Instytucjonalna piecznia zastępcza nie sumują się ponieważ:

- 9 przebywało w instytucjonalnej a następnie w rodzinnej pieczy zastępczej,
- 5 dzieci przebywało najpierw w rodzinnej pieczy zastępczej a następnie w instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- 1 dziecko przebywało w instytucjonalnej pieczy zastępczej, następnie w rodzinnej pieczy zastępczej, po czym powróciło do placówki;
- 14 dzieci zmieniło instytucjonalną pieczę zastępczą na terenie Rybnika (przeniesienia z placówki typu interwencyjnego do placówki typu socjalizacyjnego a w 1 przypadku do grupy małoletnich matek);
- 4 dzieci przebywało w 2017 roku w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Rybnika i poza Rybnikiem;
- 15 dzieci zmieniło rodzinną pieczę zastępczą na terenie Rybnika.

Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w 2017 roku				
Piecznia Zastępcza		ogólna liczba dzieci	dzieci z Rybnika	dzieci spoza Rybnika
1. Rodzinna Piecznia Zastępcza		54	50	4
w tym:	Rodziny zastępcze spokrewnione	14	14	0
	Rodziny zastępcze niezawodowe	8	5	3
	Rodziny zastępcze zawodowe	9	9	0
	Pogotowia Rodzinne	13	12	1
	Rodzinne Domy Dziecka	8	8	0
	Rodziny zastępcze poza Rybnikiem	2	2	--
2. Instytucjonalna piecznia zastępcza		67	52	15
w tym:	Dom Dziecka	23	11	12
	POW Przysań	25	22	3
	POW Mieszkanie nr 1	11	11	0
	POW Mieszkanie nr 2	2	2	0
	Placówki opiek-wych poza Rybnikiem	6	6	--
3. Wszystkie dzieci		101*	82*	19

* ogólna liczba dzieci umieszczonych oraz liczba dzieci z Rybnika z wierszy 1. Rodzinna piecznia zastępcza i 2. Instytucjonalna piecznia zastępcza nie sumują się ponieważ:

- 6 dzieci zostało umieszczonych w instytucjonalnej, a następnie rodzinnej pieczy zastępczej;
- 9 dzieci zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej typu interwencyjnego, a następnie przeniesionych do placówki typu socjalizacyjnego;
- 3 dzieci umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Rybnika, a następnie umieszczonych w placówce poza miastem;
- 1 dziecko zostało umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej, następnie wróciło do rodziców, po czym ponownie zostało umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 1 dziecko zostało umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej, następnie umieszczone w rodzinie zastępczej, po czym ponownie zostało umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej,

Rodzinna piecza zastępcza

W Rybniku funkcjonowało w 2017 roku łącznie **194** rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.

Rodzinna piecza zastępcza	Liczba	Uwagi
Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka ogółem	194	-
spokrewnione rodziny zastępcze	118	-
niezawodowe rodziny zastępcze	54	-
zawodowe rodziny zastępcze	8	z 1 rodziną rozwiązano umowę
zawodowe rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	7	w tym 3 posiadające umowy z Rybnikiem a zamieszkałe poza terenem miasta; z jedną rodziną rozwiązano umowę
rodzinne domy dziecka	7	w tym 2 posiadające umowę z Rybnikiem a zamieszkały poza terenem miasta

W 2017 roku zostały zawiązane 2 nowe rodziny zastępcze zawodowe, 2 rodziny zastępcze zawodowe rozwiązano.

W związku z realizacją zadań pieczy zastępczej podpisano 13 umów z osobami do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich, z czego z 8 osobami do pomocy w rodzinach zastępczych zawodowych, 4 w rodzinnych domach dziecka i 1 w rodzinach zastępczych niezawodowych.

Świadczenia dla rodzin zastępczych i odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Koszty utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych - 3.787.212,62 zł, w tym na :
wynagrodzenie dla rodzin zastępczych zawodowych, rodzinnych domów dziecka, rodzin pomocowych i osób do pomocy - **872.482,19 zł**.

Miasto Rybnik ponosiło wydatki na pokrycie kosztów utrzymania dla **51** dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów, na łączną kwotę w wysokości - **614.628,81 zł**.

Od kwietnia 2016 roku OPS realizuje wypłaty, w ramach Programu 500+ finansowanego z budżetu państwa, dodatku wychowawczego do świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dzieci (do 18 roku życia) w rodzinnej pieczy zastępczej. W roku 2017 dodatek wypłacono na rzecz **305** dzieci, a poniesione koszty wraz z kosztami obsługi wyniosły **1.485.377,89 zł**.

Miasto Rybnik w 2017 roku poniosło również wydatki na utrzymanie 5 dzieci w Zakładzie Lecznico-Opiekuńczym w wysokości **160.067,49 zł**.

W 2017 roku wszczęto wobec **73** osób postępowania administracyjne w sprawie ustalania odpłatności za pobyt w pieczy zastępczej. W wyniku prowadzonych postępowań administracyjnych w 2017 roku wydano **316** decyzji, w tym:

- 264 decyzji odstępujących od ustalania opłaty,
- 11 decyzje ustalające odpłatność osób zobowiązanych,
- 41 innych.

Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej występował z powództwem alimentacyjnym na rzecz **25** dzieci.

Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym

Z pomocy w usamodzielnieniu w 2017 roku skorzystały **127** osoby, a w tym:

1/ 61 pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych skorzystało z pomocy pieniężnej na łączną kwotę w wysokości - **329.716 zł**, z czego na :

- a/ kontynuowanie nauki w wysokości - **239.116 zł** - dla 54 wychowanków
- b/ usamodzielnienie w wysokości - **72.600 zł** - dla 15 wychowanków

c/ zagospodarowanie w wysokości - **18.000 zł** - dla 12 wychowanków.

2/ 51 pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych skorzystało z pomocy pieniężnej na łączną kwotę w wysokości - **271.454 zł**, a w tym na :

- a/ kontynuowanie nauki w wysokości - **183.354 zł** - dla 45 wychowanków
- b/ usamodzielnienie w wysokości - **72.600 zł** - dla 15 wychowanków
- c/ zagospodarowanie w wysokości - **15.000 zł** - dla 10 wychowanków
- d/ pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych – **500 zł** – dla 1 wychowanka

3/ 15 pełnoletnich wychowanków domów pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisk dla nieletnich, zakładów poprawczych, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii zapewniający całodobową opiekę i młodzieżowych ośrodków wychowawczych skorzystało z pomocy pieniężnej na łączną kwotę - **55.681 zł**, a w tym na :

- a/ kontynuowanie nauki w wysokości - **37.712 zł**, - dla 11 wychowanków,
- b/ zagospodarowanie w wysokości - **17.969 zł** - dla 4 wychowanków.

Z wszystkimi usamodzielnianymi wychowankami prowadzona była praca socjalna, dla 25 z nich pracownik socjalny prowadzący usamodzielnienia był opiekunem usamodzielnienia.

W Rybniku funkcjonują **3 mieszkania chronione dla usamodzielnianych wychowanków placówek**, z których korzystało **7** wychowanków placówek oraz rodzin zastępczych. **10** innych wychowanków rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych, otrzymało mieszkanie z zasobów Miasta Rybnika.

Pozostałe zadania z zakresu pieczy zastępczej

Zadania z zakresu pieczy zastępczej wykonywano we współpracy z sądem opiekuńczym oraz z Ośrodkiem Rodzinnej Pieczy Zastępczej (w zakresie kierowania dzieci do pieczy zastępczej oraz sprawowania nadzoru nad realizacją umów z zawodowymi rodzinami zastępczymi i rodzinami pomocowymi).

Na zlecenie sądu opiekuńczego przygotowywano **7** opinii o kandydatach na rodziny zastępcze.

Przeprowadzono kontrolę w **5** rodzinach zastępczych zawodowych – przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości w pełnieniu zadania opieki i wychowania powierzonych dzieci.

Ponadto zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej prowadzony jest **Rejestr Rodzin Zastępczych** (niezawodowych i zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka), a jego wypisy przekazane są do Sądu Rejonowego w Rybniku.

Dział Pieczy Zastępczej przygotowuje wydawanie **zezwoleń na prowadzenie placówek wsparcia dziennego**, które z upoważnienia Prezydenta Miasta Rybnika wydaje Dyrektor OPS. W roku 2017 wydano 1 decyzję odmawiającą wydania zezwolenia.

Zestawienie potrzeb zgodnie z art. 182 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Zgodnie z Programem Rozwoju Pieczy Zastępczej planowane jest założenie 3 rodzin zastępczych zawodowych, w tym 1 pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego.

III. Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, zasiłek dla opiekuna, świadczenie wychowawcze oraz świadczenie „za życiem”:

Planowany budżet Działu Świadczeń Rodzinnych w omawianym okresie na realizację zadań stanowił kwotę w wysokości – **113.764.898 zł.**, z czego 113.639.828 zł. to budżet państwa i 125.070 zł. to budżet gminy. Wydatki zamknęły się na poziomie kwoty w wysokości - **111.793.130 zł.**, z czego 111.785.779 zł. to wydatki z budżetu państwa i 7.351 zł. to wydatki z budżetu gminy.

Poniesiono wydatki z tytułu :

1. **Wyплаты świadczeń rodzinnych** na kwotę **28.918.323 zł.**, wydając w tym zakresie **8.585** decyzji, a w tym na :
  1. zasiłki rodzinne wraz z dodatkami – **9.820.347 zł.**,
  2. świadczenia opiekuńcze – **12.758.770 zł.**,
  3. jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka – **1.187.000 zł.**,
  4. jednorazową zapomogę ze środków gminy - **0 zł.**,
  5. świadczenie rodzicielskie – **5.152.206 zł.**
2. Opłacania składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe - **1.451.762 zł.**
3. Opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne świadczeniobiorców - **114.143 zł.**
4. Wydatków na obsługę świadczeń rodzinnych - **budżet państwa** - **716.752 zł.**
5. Wydatków na obsługę świadczeń rodzinnych – **budżet gminy** - **7.351 zł.**
6. Zwroty nienależnie pobranych świadczeń - **151.193 zł.**
7. **Wyплаты świadczeń z funduszu alimentacyjnego** na kwotę **5.336.457 zł.**, wydając w tym zakresie **1.149** decyzje.
8. Wydatków na obsługę funduszu alimentacyjnego - **budżet państwa** - **153.605 zł.**
9. Wydatków na obsługę funduszu alimentacyjnego - **budżet gminy** - **0 zł.**
10. Zwroty nienależnie pobranego funduszu - **79.502 zł.**
11. Zwroty przez dłużników alimentacyjnych - **1.276.087 zł.**, z czego w gminie Rybnik pozostało **270.149 zł.**
12. **Wyплаты zasiłku dla opiekuna** na kwotę **411.182 zł.**
13. Opłacania składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe - **72.030 zł.**
14. Opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne świadczeniobiorców - **6.925 zł.**
15. Wydatków na obsługę zasiłku dla opiekuna - **budżet państwa** - **12.195 zł.**
16. wydatków na obsługę zasiłków dla opiekuna - **budżet gminy** - **0 zł.**
17. **Wyплаты świadczeń wychowawczych (500+)** na kwotę **73.716.485 zł.**, wydając w tym zakresie **11.230** decyzji.
18. Wydatków na obsługę świadczeń wychowawczych – **budżet państwa** – **834.720 zł.**
19. Zwroty nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych – **183.573 zł.**
20. **Wyплаты świadczeń z ustawy „za życiem”** na kwotę **40.000 zł.**
21. Wydatków na obsługę ustawy „za życiem” - **budżet państwa** – **1.200 zł.**

IV. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

W roku 2017 wysokość środków PFRON na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej wyniosła **2 205 795,00zł.** Na podstawie art. 48 ust. 1 pkt 1 Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj.Dz. U. z 2016r., poz. 2046 ze zm.), Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazuje środki samorządom powiatowym na realizację określonych zadań z zakresu zatrudniania i rehabilitacji zawodowej oraz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych według algorytmu.

Z kolei w myśl art. 35a ust. 3 Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Rada Miasta Rybnika w formie uchwały określa zadania, na które przeznaczają przedmiotowe środki (Uchwała nr 508/XXXII/2017 z dnia 16 marca 2017r.).

Zarządzeniem nr 204/2017 Prezydenta Miasta Rybnika z dnia 23.03.2017r. na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej przeznaczono kwotę 2 120 938,00zł, natomiast na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej kwotę 180 000,00zł. W trakcie realizacji zadań dokonano przesunięć środków pomiędzy zadaniami. Otrzymano również dodatkowe środki z PFRON w wysokości **15 562,00zł**. Ostatecznie na realizację zadań z rehabilitacji społecznej przeznaczono środki w wysokości **2 205 795,00zł**. Podział kwoty na poszczególne zadania obrazuje poniższa tabela.

Wydatkowanie środków w roku 2017 z podziałem na rodzaje realizowanych zadań

Zadanie	Plan na rok wg realizowanych zadań w zł.	Wnioski złożone	Kwota wnioskowana w zł.	Ilość wniosków zrealizowanych/ w tym dzieci	Ogółem środki wydatkowane w zł.
Zaopatr. ortopedyczne	-	1 092	563 461,16	1 039/136	542 981,00
Sprzęt rehabilitacyjny	-	26	48 571,96	23/10	26 405,08
Razem : OR , SR	569 386,00	1 118	612 033,00	1 062/146	569 386,00
Turnusy rehabilitacyjne	57 745,00	215	-	34/16	57 744,66
Bariery techniczne	-	38	134 711,30	35/3	85 479,24
Bariery w komunikowaniu. się	-	28	75 181,15	23/1	42 520,00
Bariery architektoniczne	-	28	332 512,20	13/1	102 000,00
Razem bariery funkcjonalne	230 000,00	94	542 404,65	71/5	229 999,24
Sport, kultura, rekreacja	5 000,00	1	12 000,00	1	5 000,00
WTZ	1 343 664,00	2	1 343 664,00	2	1 343 664,00
Razem zadania	2 205 795,00	1 430	2 498 100,77	1 170	2 205 793,90

Wysokość środków, którymi dysponował powiat nie pozwoliła na pozytywne rozpatrzenie wszystkich uzasadnionych merytorycznie wniosków w ramach poszczególnych zadań. Z powodu braku zainteresowania ze strony potencjalnych wnioskodawców nie realizowano zadań:

- art. 36 Ustawy dot. zlecenia zadań fundacjom i organizacjom pozarządowym,
- oraz usług tłumacza języka migowego.

W prowadzonej przez Dział Pomocy Osobom Niepełnosprawnym **Bazie Danych Osób Niepełnosprawnych**, na koniec 2017 roku zarejestrowanych było **7 211** osób, z czego **3 886** kobiet i **3.315** mężczyzn, w tym **531** dzieci i młodzieży do **19** roku życia.

Informacje z bazy wykorzystywane były zarówno przez pracowników działu jak również pracowników innych działów Ośrodka w celu np.: weryfikacji informacji o klientach na prośbę sądów, Policji, kuratorów, fundacji, itd. Dane służyły również jako dopełnienie informacji przy pisaniu projektów przez pracowników Ośrodka.

W roku 2017 Ośrodek realizował wspólnie CRiR Bushido w Rybniku „**Program wsparcia dla niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Rybnika w dostępie do rehabilitacji na lata 2016-2018**”. W ramach programu przyjęto 99 wniosków i skierowano do rehabilitacji 80 osób (przekazano 82 wnioski, dwie osoby zrezygnowały z rehabilitacji).

V. Zamówienia Publiczne

W ramach realizacji ustawy Prawo zamówień publicznych zgodnie z art. 39 zostały przeprowadzone następujące postępowania przetargowe:

- 1) Sukcesywny zakup wraz z dostawą zastępczych środków płatniczych zwanych popularnie bonami dla podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybniku. Wartość **umowy 300 000,00 zł netto/brutto**,
- 2) Adaptacja pomieszczeń zlokalizowanych na parterze budynku mieszkalnego, przy ul. Zebrzydowickiej 30 w Rybniku. **Wartość umowy 234 636,21 zł brutto.**

Ponadto w oparciu o art. 138 ustawy Prawo zamówień publicznych przeprowadzono niżej wymienione postępowania na usługi społeczne :

- 1) Wykonywanie usług specjalistycznych świadczonych na rzecz osób dorosłych i dzieci oraz wykonywanie usług specjalistycznych świadczonych na dzieci z zaburzeniami psychicznymi (w tym także autyzm). **Wartość udzielonego zamówienia: 125 004,10 zł netto/brutto**,
- 2) Wykonywanie usług opiekuńczych, tzw. podstawowych, pielęgnacyjnych oraz specjalistycznych świadczonych na rzecz osób dorosłych i dzieci (w tym rehabilitacja) nie dotyczy osób z zaburzeniami psychicznymi. **Wartość udzielonego zamówienia: 112 649,00 zł netto/brutto.**
- 3) Wykonywanie usług opiekuńczych, tzw. podstawowych, pielęgnacyjnych, specjalistycznych oraz specjalistycznych świadczonych na rzecz osób dorosłych i dzieci z zaburzeniami psychicznymi. Postępowanie zostało podzielone na dwa zadania.
Zadanie nr 1 - wartość udzielonego zamówienia: **550 000,00 zł netto/brutto.**
Zadanie nr 2 - wartość udzielonego zamówienia: **221 172,00 zł netto/brutto.**

Dodatkowo Ośrodek Pomocy Społecznej na podstawie art. 25 ust. 1, 4 i 5 ustawy z dnia 12 marca 2004r. *o pomocy społecznej*, oraz art. 11 ust. 1 pkt. 2 i ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* ogłosił otwarte konkursy ofert dla zadań o nazwie:

- 1) „Prowadzenie Dziennego Domu „Senior+” w Rybniku przy ul. Stanisława Konarskiego 49. **Wartość środków publicznych** przeznaczonych na realizację zadania publicznego wyniosła **972 288,00 zł.**
- 2) „Zapewnienie schronienia wraz z wyżywieniem dla osób bezdomnych z terenu miasta Rybnika”. Wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania publicznego wyniosła łącznie: **1 284 800,00 zł**, (zawarto 5 umów).

Dział Administracyjno - Gospodarczy nadzorował również wykonywanie prac społecznie użytecznych. Prace te były wykonywane w okresie od stycznia 2017r. do października 2017r. przez osoby skierowane przez Powiatowy Urząd Pracy. Prace te w Ośrodku Pomocy Społecznej świadczyły łącznie 2 osoby.

VI. Stan zatrudnienia i wykorzystania etatów na dzień 31.12.2017 rok

Wyszczególnienie	Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku Dział - 852		
	Rozdział – 85219 Pomoc społeczna	Rozdział – 85206 Zespół Asysty Rodzinnej	Rozdział – 85212 Dział Świadczeń Rodzinnych
Planowany stan etatów na 31.12.2017	122,50	6,00	20,00 + 6,50*
Stan zatrudnienia w etatach na dzień 31.12.2017	127,25	8,00	19,25 + 6,50*
Zatrudnienie w ramach umów na czas zastępstwa w związku z długotrwałym zwolnieniem lekarskim	<u>Dział Pomocy Środowiskowej</u> 6,00 etatów (6 osób) – zastępstwo na stanowisku: - pracownik socjalny <u>RAZEM: 6 etatów (6 osób)</u>	<u>Zespół Asysty Rodzinnej</u> 2,00 etaty (2 osoby) – zastępstwo na stanowisku: - asystent rodziny <u>RAZEM: 2,00 etaty (2 osoby)</u>	<u>Dział Świadczeń Rodzinnych</u> 0,50 etatu (1 osoba) zastępstwo na stanowisku: - robotnik gospodarczy <u>RAZEM: 0,50 etaty (1 osoba)</u>
Stan etatowy wynikający z rozwiązanych umów o pracę	wakat: 1,25 - referent w DU 1,00 - inspektor ds. BHP – 0,25	wakat: 0 wszystkie etaty zagospodarowane	wakat: 1.25 - referent – 1,00 - informatyk – 0,25 etatu
Zapotrzebowanie zwiększenia limitu etatów na rok 2018	2,00 etaty na stanowisku – pracownik socjalny 1,00 etat na stanowisku urzędniczym w DA	2,00 etaty na stanowisku – asystent rodziny	4,00 etaty na stanowisku urzędniczym

6,50* - etaty przeznaczone na realizację zadań 500+

Stan zatrudnienia i wykorzystania etatów w projektach dotowanych ze środków U.E. i MPPiS

Wyszczególnienie	„ALTERNATYWA” Dział - 852 Rozdział - 85295	Asystent rodziny – MPPiS - 2017 Dział – 852 Rozdział - 85206	„Klub Integracji Społecznej” – MPPiS - Dział – 852 Rozdział - 85295
Planowany stan etatów na 31.12.2017	8,00	4,00	2,00
Stan zatrudnienia na dzień 31.12.2017	6,00	2,00	2,00
Zatrudnienie w ramach umów na czas zastępstwa	brak zastępstw	brak zastępstw	brak zastępstw
Stan etatowy wynikający z rozwiązanych umów o pracę	wakat: 2,00 etaty	wakat: 2,00 etaty	wakat: 0

Zestawienie zatrudnienia na stanowiskach pracy (stan na 31.12.2017 rok)

L.p.	Stanowiska	Liczba pracowników na danym stanowisku					
		OPS		DŚR		Łącznie OPS i DŚR	
		Osoby	Etaty	Osoby	Etaty	Osoby	Etaty
1	Dyrektor Ośrodka i jego zastępca	2	2,00	-	-	2	2,00
2	Radca prawny	1	1,00	-	-	1	1,00
3	Kierownicy i Zastępcy Kierowników Działów i Sekcji	19	19,00	2	2,00	21	21,00
4	Pracownicy socjalni	68	68,00	-	-	68	68,00
	w tym: pracownicy w punktach terenowych	63	63,00	-	-	63	63,00
5	Psycholog	1	0,50	-	-	1	0,50
6	Specjalista ds. pedagogicznych	1	0,50	-	-	1	0,50
7	Asystenci rodziny	11	11,00	-	-	11	11,00
8	Pracownicy administracyjni	39	38,25	22	22	61	60,25
9	Pomoc administracyjna	2	2,00	-	-	2	2,00
10	Pozostali pracownicy (konserwator, kierowca i rob. Gospodarczy)	3	3,00	2	1,75	5	4,75
	Razem:	147	145,25	26	25,75	173	171,00

Zestawienie dotyczące studiów wyższych pracowników Ośrodka dofinansowywanych przez pracodawcę (stan na 31.12.2017 rok)

L.p.	Kierunek studiów		Liczba pracowników	Zajmowane stanowisko	Kwota dofinansowania za 1 semestr
	magisterskie o specjalności:	Licencjackie			
1.	Mediacje i negocjacje	-	1	asystent rodziny	1.750,-zł
2.		Praca socjalna	1	asystent rodziny	700,-zł

Zestawienie dot. wykształcenia pracowników OPS Rybnik na dzień 31.12.2017 rok

L.p.	Stanowiska	Liczba pracowników na danym stanowisku	Wykształcenie			
			magisterskie lub wyższe niż mgr	wyższe zawodowe	średnie	zasadnicze zawodowe i niższe
1.	Dyrektor i jego zastępca	2	2	-	-	-
2.	Kierownicy i Zastępcy Kierowników Działów i Sekcji Punktów/Zespołów	21	19	-	2	-
3.	Pracownicy socjalni	68	46	7	15	-
4.	Pozostali pracownicy	82	55	11	13	3
	Razem	173	122	18	30	3

Ruch w zatrudnieniu w 2017 roku

Prezydent Miasta Rybnika wyraził zgodę na zwiększenie limitu etatów i wynagrodzeń w Ośrodku Pomocy Społecznej w Rybniku na 2017 rok o 3,00 etaty, w tym:

- w rozdziale 85219 – od 01.01.2017 przyznano 3,00 etaty na stanowiska urzędnicze w działach: DU, DAG oraz na stanowisko radcy prawnego;

Rozdział – 85219 – pomoc społeczna	Rozdział – 85212 - DŚR
Plan etatów na 31.12.2016 rok: 119,50	Plan etatów na 31.12.2016 rok: 20,00 + 6,50
Plan etatów na 31.12.2017 rok: 122,50	Plan etatów na 31.12.2017 rok: 20,00 + 6,50

- ✓ od 01 marca 2017 roku do 31 grudnia 2018 roku – realizacja zadań projektu "Klub Integracji Społecznej – zadania realizuje 2 asystentów rodziny w ramach 2,00 etatów;
- ✓ od 01 lipca do 31 grudnia 2017 roku – realizacja zadań *Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2017* – zadania realizowało we wrześniu 4 asystentów rodziny w ramach 4,00 etatów, zaś na koniec roku 2 asystentów rodziny w ramach 2,00 etatów.

Szkolenia pracowników Ośrodka w 2017 roku

Lp.	Dział Ośrodka	Liczba przeszkolonych pracowników	Poniesione koszty	Liczba pracowników biorących udział w bezpłatnych szkoleniach, seminariach, konferencjach
1.	Administracyjno- Gospodarczy	2	1 386,00 zł	2
2.	Finansowo – Księgowy	5	2 462,10 zł	-
3.	Dyrekcja	1	-	1
4.	Usług	3	1 140,00 zł	1
5.	Pomocy Środowiskowej	20	1 360,00 zł	13
6.	Organizacyjny i Spraw Pracowniczych	4	1 449,10 zł	1
7.	Pomocy Osobom Niepełnosprawnym	1	-	1
8.	Pieczy Zastępczej	3	600,00 zł	1
9.	Świadczeń Rodzinnych	10	3 914,00 zł	1
10.	Zespół ds. Przemocy	4	-	4
11.	Zespoły Projektowe	3	1 386,00 zł	3
12.	Zespół Asysty Rodzinnej	3	579,00 zł	3
13.	Administrator Bezpieczeństwa Informacji	1	-	1
RAZEM		60	14 276,20 zł	32

Całościowe zestawienie wszystkich zakresów tematycznych różnorodnych form doskonalenia zawodowego pracowników poszczególnych działów.

Dział	Temat	Rodzaj	Liczba pracowników	Poniesione koszty	Termin / miejsce
Administracyjno – Gospodarczy	Śląskie Forum Osób Koordynujących Współpracę z NGO w JST: Nowe druki ofert, umów i sprawozdań w zakresie zlecenia zadań publicznych organizacjom pozarządowym oraz rady działalności pożytku publicznego	Szkolenie	1	329,00 zł	23.03.2017 Katowice
	Przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego po nowelizacji. Wybrane, praktyczne zagadnienia i nieprawidłowości	Szkolenie	1	399,00 zł	07.04.2017 Rybnik
	Kontrola i zwrot dotacji udzielonych przez samorząd terytorialny organizacjom pozarządowym w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	Szkolenie	1	329,00 zł	12.06.2017 Katowice
	Stosowanie zrównoważonych zamówień publicznych	Spotkanie	1	0,00 zł	26.10.2017 Rybnik
	Stosowanie klauzul społecznych w zamówieniach publicznych	Doradztwo	1	0,00 zł	27.10.2017 Rybnik
Finansowo – Księgowy	Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne w praktyce funkcjonowania jednostek sektora finansów publicznych po zmianie rozporządzenia	Szkolenie	1	440,00 zł	26.04.2017 Katowice
	Bieżące problemy gospodarki finansowej, rachunkowości i sprawozdawczości jednostek pomocy społecznej	Szkolenie	2	640,00 zł	15.05.2017 Katowice
	Postępowanie egzekucyjne w sektorze pomocy społecznej w świetle najnowszych zmian	Szkolenie	1	300,00 zł	12.10.2017 Katowice
	Kurs rachunkowość budżetowa - krok po kroku	Kurs	2	418,00 zł	16,17,23,24,30. 11.2017 Katowice
	Zasady działania PKZP, obowiązki i korzyści z jej funkcjonowania w zakładzie pracy. Zmiany dotyczące ochrony danych osobowych w PKZP	Szkolenie	1	314,10 zł	23.11.2017 Katowice
	Podatek dochodowy od osób fizycznych w zakładach pracy- przygotowanie do akcji wymiarowej za rok 2017 oraz zmiany na rok 2018	Szkolenie	1	350,00 zł	07.12.2017 Katowice
Dyrekcja	Mocni Razem	Konferencja	1	0,00 zł	04.04.2017 Racibórz
	Od rozwoju lokalnego do rozwoju społecznego	Konferencja	1	0,00 zł	15.05.2017 Rybnik
	Subkultura pseudokibiców – współczesne problemy i wyzwania	Konferencja	1	0,00 zł	19.12.2017 Katowice
Usług	Pomoc społeczna	Szkolenie	4	840,00 zł	13.04.2017 10.10.2017 Czerwionka - Leszczyny
	Postępowanie egzekucyjne w sektorze pomocy społecznej w świetle najnowszych zmian	Szkolenie	1	300,00 zł	12.10.2017 Katowice
	Nowe prawo ochrony danych osobowych	Szkolenie	1	0,00 zł	07.12.2017 Rybnik
Pomocy Środowiskowej	Rewitalizacja miasta	Szkolenie	4	0,00 zł	18-19.01.2017 Rybnik
	Pomoc społeczna	Szkolenie	1	210,00 zł	13.04.2017 Rybnik

	Oprogramowanie WYWIAD Plus - nowe rozwiązanie teleinformatyczne dla wywiadu środowiskowego	Szkolenie	2	700,00 zł	26.04.2017 Katowice
	Od rozwoju lokalnego do rozwoju społecznego	Konferencja	1	0,00 zł	15.05.2017 Rybnik
	FAS i przywiązanie	Konferencja	5	450,00 zł	11.09.2017 Łęczyny
	Dzieci i młodzież w świecie wielowymiarowego ryzyka. Etiologia - zagrożenia-profilaktyka	Konferencja	5	0,00 zł	14.09.2017 Czerwionka – Leszczyny
	Praca z osobą stosującą przemoc w rodzinie w problemem alkoholowym - wprowadzenie	Seminarium	1	0,00 zł	11-12.10.2017 Katowice
	Młodzież a narkotyki i Nowe Substancje Psychoaktywne - strategie i koalicje w samorządach na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów	Szkolenie	2	0,00 zł	30-31.10.2017 06-07.11.2017 Katowice
	Rodzina jest najważniejsza	Konferencja	1	0,00 zł	01.12.2017 Katowice
	Czyste Powietrze	Szkolenie	2	0,00 zł	04.12.2017 Katowice
	Nowe prawo ochrony danych osobowych	Szkolenie	1	0,00 zł	07.12.2017 Rybnik
Organizacyjny i Spraw Pracowniczych	Oprogramowanie WYWIAD Plus - nowe rozwiązanie teleinformatyczne dla wywiadu środowiskowego	Szkolenie	1	350,00 zł	26.04.2017 Katowice
	Platforma ePUAP 2 i jej miejsce w procesie obiegu dokumentów w urzędzie	Szkolenie	1	740,00 zł	24.08.2017 Bielsko - Biała
	Stosowanie zrównoważonych zamówień publicznych	Spotkanie	1	0,00 zł	26.10.2017 Rybnik
	Stosowanie klauzul społecznych w zamówieniach publicznych	Doradztwo	1	0,00 zł	27.10.2017 Rybnik
	Zasady działania PKZP, obowiązki i korzyści z jej funkcjonowania w zakładzie pracy. Zmiany dotyczące ochrony danych osobowych w PKZP	Szkolenie	1	359,10 zł	23.11.2017 Katowice
Pomocy Osobom Niepełnosprawnym	Stosowanie zrównoważonych zamówień publicznych	Spotkanie	1	0,00 zł	26.10.2017 Rybnik
	Stosowanie klauzul społecznych w zamówieniach publicznych	Doradztwo	1	0,00 zł	27.10.2017 Rybnik
	Nowe prawo ochrony danych osobowych	Szkolenie	1	0,00 zł	07.12.2017 Rybnik
Pieczy Zastępczej	Mocni Razem	Konferencja	1	0,00 zł	04.04.2017 Racibórz
	Postępowanie egzekucyjne w sektorze pomocy społecznej w świetle najnowszych zmian	Szkolenie	2	600,00 zł	12.10.2017 Katowice
	Rodzina jest najważniejsza	Konferencja	1	0,00 zł	01.12.2017 Katowice
	Nowe prawo ochrony danych osobowych	Szkolenie	1	0,00 zł	07.12.2017 Rybnik
Świadczeń Rodzinnych	Świadczenia rodzinne 2017 - aktualne problemy	Szkolenie	2	718,00 zł	26.01.2017 Katowice
	Skuteczna komunikacja interpersonalna w zespole pracowniczym oraz relacjach z Interesariuszami	Szkolenie	1	250,00 zł	30.05.2017 Wodzisław Śląski
	Świadczenie wychowawcze 500 plus - aktualne problemy	Szkolenie	2	738,00 zł	11.07.2017 Katowice
	Fundusz alimentacyjny w praktyce - aktualności 2017	Szkolenie	2	600,00 zł	17.07.2017 Katowice
	Świadczenia rodzinne 500+	Szkolenie	1	210,00 zł	09.10.2017 Czerwionka - Leszczyny

	Fundusz alimentacyjny 2017 - aktualne problemy	Szkolenie	2	798,00 zł	13.10.2017 Katowice
	System wsparcia rodzin - zmiany prawne i funkcjonalne	Konferencja	1	0,00 zł	18-20.10.2017 Wiśła
	Szkolenie w zakresie wybranych zagadnień dotyczących obsługi świadczeń wychowawczych w ramach aplikacji " Świadczenia Rodzinne -	Szkolenie	2	600,00 zł	09.11.2017 Katowice
	Nowe prawo ochrony danych osobowych	Szkolenie	1	0,00 zł	07.12.2017 Rybnik
Zespół Asysty Rodzinnej	Asystent Rodziny - od diagnozy do działania	Szkolenie	2	250,00 zł	01.03.2017 Racibórz
	Asystentura rodziny w zakresie wsparcia kobiet i rodzin "Za życiem"	Konferencja	1	0,00 zł	15.03.2017 Warszawa
	Organizacja pracy i prowadzenie dokumentacji w związku z nowym zadaniem, które na asystentów nałożyła ustawa z dnia 4 listopada	Szkolenie	1	329,00 zł	20.03.2017 Katowice
	Diagnoza zaburzeń i metod pracy z dziećmi z płodowym zespołem alkoholowym (FAS)	Szkolenie	2	0,00 zł	23-24.10.2017 Katowice
Zespół ds. Przemocy	Superwizja grupowa dla członków zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych realizujących procedurę " Niebieskie Karty"	Superwizja	4	0,00 zł	06,13,20.10.2017 03.11.2017 Katowice
	Praca z osobą stosującą przemoc w rodzinie w problemem alkoholowym - wprowadzenie	Szkolenie	1	0,00 zł	11-12.10.2017 07-08.11.2017 Katowice
Zespoły Projektowe	Rewitalizacja miasta	Szkolenie	2	0,00 zł	18-19.01.2017 Rybnik
	Śląskie Forum Osób Koordynujących Współpracę z NGO w JST: Nowe druki ofert, umów i sprawozdań w zakresie zlecenia zadań publicznych organizacjom pozarządowym oraz rady działalności pożytku publicznego	Szkolenie	1	329,00 zł	23.03.2017 Katowice
	Przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego po nowelizacji. Wybrane, praktyczne zagadnienia i nieprawidłowości	Szkolenie	1	399,00 zł	07.04.2017 Rybnik
	Kontrola i zwrot dotacji udzielonych przez samorząd terytorialny organizacjom pozarządowym w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	Szkolenie	1	329,00 zł	12.06.2017 Katowice
	Stosowanie zrównoważonych zamówień publicznych	Spotkanie	1	0,00 zł	26.10.2017 Rybnik
	Stosowanie klauzul społecznych w zamówieniach publicznych	Doradztwo	1	0,00 zł	27.10.2017 Rybnik
	Zlecenie i rozliczanie zadań w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie Rozliczenie 2017/Oferty2018	Szkolenie	1	329,00 zł	24.11.2017 Katowice
	Osoba zaburzona psychicznie, dotknięta uzależnieniem czy w kryzysie suicydalnym - rozpoznawanie, interwencja, pomoc oraz kompetencje służb (grupall)	Szkolenie	1	0,00 zł	30.11-01.12.2017 Katowice
Administrator Bezpieczeństwa Informacji	Nowe prawo ochrony danych osobowych	Szkolenie	1	0,00 zł	07.12.2017 Rybnik

Poniższa tabela przedstawia szkolenia dofinansowanego w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego realizowanego przez Urząd Pracy w Rybniku.

LP.	Rodzaj/temat	uczestnicy	Dział	Termin /miejsce	Wartość szkolenia	Kwota dofinansowania	Kwota poniesiona przez OPS
1.	Kurs rachunkowość budżetowa - krok po kroku	2	Finansowo – Księgowy	16,17,23, 24 30. 11.2017 Katowice	2 090,00 zł	1 672,00 zł	418,00 zł

Szkolenia obowiązkowe wynikające z ustawowych obowiązków pracodawcy z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej. Całościowy koszt szkoleń wyniósł **140,00 zł**

Lp.	Rodzaj szkolenia	Data szkolenia	Ilość	Koszty szkoleń
1.	Szkolenie okresowe dla pracowników na stanowiskach pracowniczych urzędniczych	06-10.04.2017	1	0,00 zł
		04-08.08.2017	1	
		03-10.10.2017	1	
		27.10.2017	9	
2.	Szkolenie okresowe dla pracodawców i innych osób kierujących pracownikami.	07.06.2017	1	140,00 zł
		30.10.2017	1	
RAZEM			14	140,00 zł

Zestawienie bezpłatnych szkoleń organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego – Dział Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi.

Temat szkolenia	Rodzaj	uczestnicy	Dział	Termin/miejsce
Superwizja grupowa dla członków Z.I. i grup roboczych realizujących procedurę "Niebieskie Karty"	Superwizja	4	Zespół ds. przemocy	06,13,20.10.2017 – 03.11.2017 Katowice
Praca z osobą stosującą przemoc w rodzinie w problemem alkoholowym - wprowadzenie	Seminarium	1		11-12.10.2017 07-08.11.2017 Katowice
Diagnoza zaburzeń i metod pracy z dziećmi z płodowym zespołem alkoholowym (FAS)	Szkolenie	2	Zespół Asysty Rodzinnej	23-24.10.2017 Katowice
Młodzież a narkotyki i Nowe Substancje Psychoaktywne - strategie i koalicje w samorządach na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień (KWS)		2	Pomocy Środowiskowej	30-31.10.2017 06-07.11.2017 Katowice
Osoba zaburzona psychicznie, dotknięta uzależnieniem czy w kryzysie suicydalnym - rozpoznawanie, interwencja, pomoc oraz kompetencje służb (grupall)		1	Zespół Projektowy	30.11-01.12.2017 Wisła
Rodzina jest najważniejsza	Konferencja	2	Pomocy Środowiskowej Piecza Zastępcza	01.12.2017 Katowice

VII. Egzekucje administracyjne należności Miasta Rybnika za rok 2017

W 2017 roku łącznie wystawiono **32 tytuły wykonawcze** na ogólną kwotę : **34.502,67 zł** /podział wg ilości oraz wysokości kwot wystawionych tytułów wykonawczych w poszczególnych jednostkach/działach ukazuje poniższa tabela

Lp.	Jednostka/ Dział wystawiający tytuł wykonawczy	Ilość tytułów wykonawczych	Kwota w zł
1.	Dział Świadczeń Rodzinnych		
	Świadczenia rodzinne	15	16 438,92
	Fundusz Alimentacyjny	15	9 944,04
	Świadczenie wychowawcze	-	-
	grzywna i upomnienie	-	-
2.	Dział Usług		
	Dodatki mieszkaniowe	1	21 204,70
	Świadczenia	1	2 116,00
	RAZEM	32	49 703,66

W 2017 roku nie wystawiono żadnych upomnień.

VIII. PROJEKTY REALIZOWANE W 2017 ROKU:

Projekt „Alternatywa” w ramach RPO WSL

PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ		INDYWIDUALNY PROGRAM WYCHODZENIA Z BEZDOMNOŚCI		PROGRAM AKTYWIZACJA I INTEGRACJA		PROGRAM JESTEŚMY RAZEM		INDYWIDUALNY PROGRAM USAMODZIELNIANIA		REINTEGRACJA ZAWODOWA UCZESTNIKÓW (dodatkowe wsparcie dla wszystkich uczestników projektu)	
liczba uczest. korzystających ze wsparcia	koszt całkowity dot. uczestnika i jego otoczenia	ilość osób korzystających	koszt całkowity dot. uczestnika i jego otoczenia	ilość osób	koszt	ilość osób	koszt całkowity dot. uczestnika i jego otoczenia	ilość uczestników	koszt uczestnika	ilość uczestników	koszt uczestnika
								16	7 952,61 zł	131	1 426,69 zł
30	4 933,08 zł	19 kobiet 7 dzieci	6 071,19 zł	42	1 844,63 zł	34	2 902,39 zł	budżet OPS	budżet partnera 17-tka	budżet OPS	budżet partnera CRIS
								63 749,42 zł	63 492,54 zł	3 042,00 zł	132 565,87 zł

UCZESTNICZY PROJEKTU												WYDATKOWANE ŚRODKI					
uczestnicy projektu			uczestnicy, którzy rozpoczęli udział w projekcie			uczestnicy, którzy zakończyli udział w projekcie			uczestnicy, którzy przegrali udział			Partner „17-stka”	CRIS	OPS			
K	M	OGÓŁEM	K	M	OGÓŁEM	K	M	OGÓŁEM	K	M	OGÓŁEM	63 492,44 zł	132 565,87 zł	EFS	własne		
																582 946,38 zł	90 533,90 zł
97	34	131	20	13	33	17	3	20	5	0	5			673 480,28 zł			

Podział wsparcia na dzielnice:

Lp.	Dzielnica	Liczba osób	Kwota w zł
1.	Boguszowice Osiedle	25	112 320,72 zł
2.	Boguszowice Stare	2	5 804,78 zł
3.	Niedobczyce	23	90 547,59 zł
4.	Chwałowice	2	3 689,26 zł
5.	Niewiadom	15	60 531,63 zł
6.	Ochojec	1	1 844,63 zł
7.	Śródmieście	6	12 125,54 zł
8.	Maroko - Nowiny	6	15 298,82 zł
9.	Grabownia	1	1 844,63 zł
10.	Paruszowiec- Piaski	29	123 881,57 zł
11.	Zamysłów	2	15 905,22 zł
12.	Zebrzydowice	2	12 142,38 zł
13.	Kamień	2	5 804,78 zł
14.	Popielów	3	7 649,41 zł
15.	Pólnoc	6	32 200,58 zł
16.	Golejów	4	14 778,36 zł
17.	Rybnicka Kuźnia	1	2 902,39 zł
18.	Orzepowice	1	1 844,63 zł

Dzienny Dom Senior Wigor, przy ul. Konarskiego 49 w Rybniku

Liczba osób w 2017r.			Budżet 2017			
kobiety	mężczyźni	ogółem	Dotacja - Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach	Wkład własny Miasta Rybnika	Całość zadania	Zwrot opłat od adresatów zadania
21	5	26	87 453,98 zł	153 718,92 zł	241 172,90 zł	20 262,97 zł

Projekt Klub Integracji Społecznej – „SR”-2 w ramach RPO WSL

Liczba uczestników	Koszt uczestnika	Budżet Lidera – 17 - tka	Budżet OPS
30	12 817, 51zł	426 762,27 zł	73 120,69 zł

UCZESTNICY PROJEKTU												WYDATKOWANE ŚRODKI				
uczestnicy projektu			uczestnicy, którzy rozpoczęli udział w projekcie			uczestnicy, którzy zakończyli udział w projekcie			uczestnicy, którzy przegrali udział			Partner „17-stka”			OPS	
K	M	OGÓŁEM	K	M	OGÓŁEM	K	M	OGÓŁEM	K	M	OGÓŁEM	EFS	BP	wkład prywatny	EFS	Bp
26	13	39	26	13	39	4	1	5	7	2	9	326 747,92	42 676,23	21 338,12	65 421,08	7 699,61
												426 762,27zł.			73 120,69 zł.	

Podział wsparcia na dzielnice:

Lp.	Dzielnica	Liczba osób	Kwota w zł
1.	Boguszowice Osiedle	31	397 342,81 zł
2.	Boguszowice Stare	1	12 817,51 zł
3.	Maroko - Nowiny	4	51 270,04 zł
4.	Paruszowiec- Piaski	1	12 817,51 zł
5.	Rybnicka Kuźnia	1	12 817,51 zł
6.	Orzepowice	1	12 817,51 zł

Program Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej na rok 2017

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku dzięki dotacji przyznanej w ramach „Programu Asystent Rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2017” , tj. **50 400 zł**, z podziałem na środki w wysokości **16 645,70zł** z budżetu państwa, oraz w wysokości **33 754,30** z Funduszu Pracy.

W okresie od lipca do grudnia 2017r zatrudniono 4 asystentów rodziny, którzy pracowali w ramach zadaniowego czasu pracy, wykonując swoje obowiązki z zachowaniem ośmiogodzinnej ciągłości pracy w przedziale czasowym od g. 7.00 do g. 20.00., a ich czas pracy każdorazowo dostosowany jest do indywidualnych potrzeb rodziny, uwzględniając ich sytuację życiową i przeżywane trudności. Należy pamiętać, że wsparcie asystenta jest procesem długofalowym, nierzadko realizowanym przez kilkanaście lub nawet kilkadziesiąt miesięcy. Wszyscy zatrudnieni asystenci posiadali wykształcenie wyższe i pracowali z rodzinami na terenie całego miasta.

Każdy z zatrudnionych asystentów współpracował z 8 - 12 rodzinami.

W 2017 roku wsparciem asystentów rodziny w ramach Programu było objętych **40 rodzin**, w których wychowuje **82 dzieci**, **20 pozostaje w pieczy zastępczej**. Z tej liczby **10** rodzin zostało zobowiązanych do współpracy przez Sąd. W minionym roku ze względu na osiągnięcie celów zakończono współpracę z 6 rodzinami, a w przypadku 4 zaprzestano współpracę z powodu zmiany miejsca zamieszkania rodzin, braku zaangażowania i innych przyczyn.

Rodziny z dziećmi i ich sytuacja - objęte wsparciem asystenta rodziny

Lp.	Sytuacja rodzin z dziećmi	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba dzieci
1.	Nadzór kuratorski ds. rodzin i nieletnich	31	123	85
2.	Nadzór kuratorski ds. karnych	6	24	14
3.	Dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych	11	30	30
	w tym spokrewnionych	5	15	17
	innych	6	20	13
4.	Dzieci umieszczone w placówkach całodobowych	1	1	3
	w tym na terenie Miasta Rybnika	1	1	3
	poza miastem	0	0	0
5.	Rodziny zastępcze spokrewnione	5	15	19
6.	Dzieci w świetlicach środowiskowych	2	10	7
	w tym z rodzin zastępczych	0	0	0
7.	Dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych	1	3	1

Pkt. 3 i 4 – do liczby osób w rodzinach nie wliczono dzieci pozostających w pieczy zastępczej

W 2017 roku wsparciem asystentów objętych było **40** rodzin, w których wychowuje się **82** dzieci, a **20** pozostaje w pieczy zastępczej.

Wsparciem asystentów były objęte rodziny, w których występowały trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Przyczynami występujących trudności były m.in.:

- bezradność w sprawach opiekuńczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – **40** rodzin (w których łącznie jest **155** osób u wychowuje się **82** dzieci, a **20** dzieci przebywa w pieczy zastępczej). Z tej liczby **27** rodzin objętych jest nadzorem kuratorskim ds. rodzinnych i nieletnich, a **6** do spraw karnych,
- brak zatrudnienia i stałego źródła dochodu – **31** rodzin (w których łącznie jest **123** osób i wychowuje się **64** dzieci, a **20** dzieci przebywa w pieczy zastępczej),
- nadużywanie alkoholu oraz inne uzależnienia – **19** rodzin (w których są łącznie **64** osoby, wychowuje się **29** dzieci, a **16** dzieci przebywa w pieczy zastępczej),
- niepełnosprawność - **7** rodzin (w których jest łącznie **28** osób i wychowuje się **18** dzieci, żadne z dzieci nie pozostaje w pieczy),
- przemoc w rodzinie - **9** rodzin (w których jest łącznie **32** osób i wychowuje się **15** dzieci, a **4** przebywa w pieczy zastępczej).

W trakcie współpracy asystentów z rodzinami w 2017 r. wobec **3** rodzin Sąd wydał postanowienie o zabezpieczeniu dzieci, w wyniku czego **3** dzieci zostało umieszczonych w pieczy zastępczej. Dzięki realizowanemu wsparciu jedno dziecko wróciło pod opiekę rodziny biologicznej.

Na rzecz poprawy sytuacji w rodzinach asystenci :

- konsultowali z Zespołem ds. Przemocy ws. **4** rodzin, w przypadku 1 rodziny zostały wystosowane pisemne zgłoszenia, dodatkowo asystenci rodziny uczestniczyli w 10 spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego;
- uczestniczyli w okresowej ocenie sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz współpracowali z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej ws. **6** rodzin
- uczestniczyli w rozprawach sądowych ws. **2** rodzin,
- sporządzono na wniosek Sądu dot. sytuacji rodzin (8) oraz sporządzanie pisemnych wniosków o wgląd w sytuację (3) rodzin;
- współpracowali z pracownikami świetlic środowiskowych i placówek wsparcia dziennego (z których wsparcia korzystają dzieci z 2 rodzin),
- pisemne zgłoszenia do Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ws. 2 rodzin,
- zgłoszenia do Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii ws. 8 rodzin,
- udział w spotkaniach mediacyjnych w Zakładzie Gospodarki Komunalnej ws. 3 rodzin.

Nowym zadaniem, jakie realizowali asystenci rodziny w 2017r., były działania wynikające z ustawy z dnia 04 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „**Za życiem**”. Zgodnie z art. 9 w/w ustawy asystenci koordynowali działania w zakresie kompleksowego wsparcia rodzin z dziećmi, u których zdiagnozowano ciężkie, nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Tym rodzajem pomocy w minionym roku objęto **5** rodzin, dla których każdorazowo został opracowany indywidualny katalog wsparcia. W pracy z tymi rodzinami asystenci częściej pomagali poprzez towarzyszenie podczas wizyt w szpitalach i przychodniach, umawianie specjalistycznych

konsultacji lekarskich, organizowanie dostępu do sprzętu medycznego i rehabilitacyjnego – zgodnie z możliwościami, jakie w tym zakresie przewiduje ustawa.

Program „Aktywny Samorząd”

W roku 2017 realizowany był w dalszym ciągu pilotażowy program „Aktywny Samorząd”. Zasady programu i kierunki działań opracowane zostały w Państwowym Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - określiły one obszary wsparcia, w ramach których osoby niepełnosprawne mogły wnioskować o dofinansowanie następujących zadań:

Nazwa zadania	Ilość złożonych wniosków	Ilość zawartych umów	Kwota wypłacona w zł
pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kat. B	1	1	1 050,00
pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	2	2	6 232,00
pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	8	8	48 770,00
dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	3	3	5 700,00
pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	3	3	4 295,00
pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne tj. protezy na III poziomie jakości	2	2	20 000,00
pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny(co najmniej na III poziomie jakości	0	0	0
dofinansowanie opłaty za pobyt dziecka osoby niepełnosprawnej w żłobku, przedszkolu itp.	3	3	3 105,00
pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym (wypłacone do 31.12.2016r.)	56	54	86 392,00
razem	78	76	175 544,00

Zawarte umowy w ramach Modułu I obszar C3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, na której zastosowano równoczesne rozwiązania techniczne tj. protezy na III poziomie jakości oraz Modułu II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, będą wypłacane do kwietnia 2018r.

Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej
Jerzy Kajzerek

Akceptuję

Zastępca Prezydenta Piotr Masłowski